

სს მისო ინტელექსპრესი

ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

და

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

სს მისო ინტელექსპრესი
 ფინანსური ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
 თანხები მოცემულია ლარში

შინაარსი

	გვერდი
მენეჯმენტის პასუხისმგებლობის განსაზღვრა	1
დამოუკიდებელი აუდიტორების დასკვნა	2
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	5
სრული შემოსავლების ანგარიშგება	6
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება	7
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	8

ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები

1 კომპანია და მისი ძირითადი საქმიანობა	9
2 კომპანიის საოპერაციო გარემო	9
3 მომზადების საფუძველი	9
4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა	10
5 კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები	19
6 ფული და ფულის ეკვივალენტები	21
7 ფულადი გზავნილების კომპანიებისგან მისაღები თანხები	21
8 გაცემული სესხები	22
9 საგადასახადო აქტივები	24
10 აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები	25
11 ძირითადი საშუალებები	25
12 არამატერიალური აქტივები	26
13 გადავადებული და მიმდინარე მოგების გადასახადი	27
14 სხვა აქტივები	28
15 მიღებული სესხები	28
16 ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხები	29
17 გადასახდელი გადასახადები	29
18 სხვა ვალდებულებები	29
19 სააქციო კაპიტალი	30
20 საპროცენტო შემოსავალი	30
21 საპროცენტო ხარჯი	30
22 საკომისიო შემოსავლები, წმინდა	31
23 სხვა შემოსავალი	31
24 საოპერაციო და ადმინისტრაციული ხარჯები	31
25 ფინანსური რისკების მართვა	31
26 ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები: რეალური ღირებულებები და სააღრიცხვო კლასიფიკაციები	35
27 კაპიტალის ადეკვატურობა	36
28 დაკავშირებული მხარეები	36
29 პირობითი ვალდებულებები	37
30 საწარმოს უწყვეტობის განხილვა	37
31 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები	37

მენეჯმენტის პასუხისმგებლობის განსაზღვრა

თანდართულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე პასუხისმგებელია სს მისო ინტელექსპრესის ხელმძღვანელობა.

ეს პასუხისმგებლობა მოიცავს:

- ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად;
- ფინანსური აღრიცხვის შესაფერისი პოლიტიკის შერჩევას და მათ თანმიმდევრულ გამოყენებას;
- დასაბუთებული და წინდახედული სააღრიცხვო შეფასებების გაკეთებას;
- ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების დაშვების საფუძველზე, თუკი რეალური მდგომარეობა შეუსაბამოს არ ხდის ამ დაშვებას;

მენეჯმენტი აგრეთვე პასუხისმგებელია:

- შექმნას, დანერგოს და შეინარჩუნოს შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემა;
- აწარმოოს ადგილობრივი კანონმდებლობის შესაბამისი სააღრიცხვო ჩანაწერები;
- მიიღოს მისთვის გონივრულობის ფარგლებში ხელმისაწვდომი ყველა ზომა, რათა დაიცვას კომპანიის აქტივები;
- თავიდან აიცილოს და აღმოფხვრას თაღლითობა და სხვა დარღვევები.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებული და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის მიერ:

დავით თაყარაძე

ბერაძე ნანა

გენერალური დირექტორი

მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი

თარიღი: 15 ივლისი, 2020

მენეჯმენტის პასუხისმგებლობის განსაზღვრა

თანდართულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე პასუხისმგებელია სს მისო ინტელექსპრესის ხელმძღვანელობა.

ეს პასუხისმგებლობა მოიცავს:

- ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად;
- ფინანსური აღრიცხვის შესაფერისი პოლიტიკის შერჩევას და მათ თანმიმდევრულ გამოყენებას;
- დასაბუთებული და წინდახედული სააღრიცხვო შეფასებების გაკეთებას;
- ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების დაშვების საფუძველზე, თუკი რეალური მდგომარეობა შეუსაბამო არ ხდის ამ დაშვებას;

მენეჯმენტი აგრეთვე პასუხისმგებელია:

- შექმნას, დანერგოს და შეინარჩუნოს შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემა;
- აწარმოოს ადეკვატური კანონმდებლობის შესაბამისი სააღრიცხვო ჩანაწერები;
- მიიღოს მისთვის გონივრულობის ფარგლებში ხელმისაწვდომი ყველა ზომა, რათა დაიცვას კომპანიის აქტივები;
- თავიდან აიცილოს და აღმოფხვრას თაღლითობა და სხვა დარღვევები.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებული და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის მიერ:

დავით თავართქილაძე

გენერალური დირექტორი

სს მისო ინტელექსპრესი

თარიღი: 15 ივლისი, 2020

ნ. გუგუშვილი

ბერაძე ნანა

მთავარი ბუღალტერი

დამოუკიდებელი აუდიტორების დასკვნა სს მისო ინტელექსპრესი

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს მისო ინტელექსპრესის (შემდგომში „კომპანია“) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე სრული შემოსავლების, ფულადი სახსრების მოძრაობისა და კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგებებს წლისათვის, რომელიც დასრულდა ზემოთ აღნიშნული თარიღით, აგრეთვე მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებსა და სხვა ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით და შეესაბამება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებს (ფასს).

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის - "აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე" - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსისა (IESBA კოდექსი) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს საქართველოში; გარდა ამისა, ჩვენ შევასრულეთ ამ ნორმებით და IESBA ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისი საფუძველია ჩვენი მოსაზრებისთვის.

სხვა ინფორმაცია, რომელიც არ არის ფინანსური ანგარიშგება და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნა

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია მმართველობით ანგარიშში, მაგრამ არ მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებასა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას.

ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ზომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება. ამასთან დაკავშირებით, ჩვენ არ აღმოგვიჩენია ისეთი საკითხი, რომლის შესახებაც აუცილებელი იქნებოდა ინფორმირება.

დამოუკიდებელი აუდიტორების დასკვნა (გაგრძელება)

სხვა ინფორმაცია, რომელიც არ არის ფინანსური ანგარიშგება და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნა (გაგრძელება)

ჩვენი ვალდებულებაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი თანდართული მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედრილობაზე და ასევე მოიცავს თუ არა იგი "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ:

- იმ ფინანსური წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, თანხვედრაშია ამავე ფინანსურ ანგარიშგებასთან;
- მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

მენეჯმენტისა და მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

მენეჯმენტი პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას მენეჯმენტს ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან დაკავშირებული საკითხები, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მენეჯმენტს განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის შესახებ, რომ წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება არ შეიცავს არსებით უზუსტობას, მათ შორის გამოწვეულს თაღლითობით ან შეცდომით, და გავცეთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებულ ნებისმიერ არსებით უზუსტობას. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა თუკი გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალკე ან ერთობლივად გავლენას მოახდენს მომხმარებლის მიერ ფინანსური ანგარიშგების გამოყენების საფუძველზე მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტის პროცესში აუდიტორის მიერ პროფესიული მსჯელობის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და მოვიპოვებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

დამოუკიდებელი აუდიტორების დასკვნა (გაგრძელება)

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე (გაგრძელება)

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგვემოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ მენეჯმენტის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, მენეჯმენტის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს მენეჯმენტის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენასთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურას, მის შინაარსსა და ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს. ამასთან ვაფასებთ, ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციები და მოვლენები უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვასთან ერთად, ვაწვდით ინფორმაციას აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბის, ვადებისა და ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მიხეილ აბაიაძე / სერტიფიცირებული აუდიტორი / პარტნიორი

აუდიტორული კომპანიის რეგისტრაციის ნომერი:

SARAS-F-320544

აუდიტორის რეგისტრაციის ნომერი:

SARAS-A-865011

თარიღი: 15 ივლისი, 2020

თბილისი, საქართველო

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

	შენიშვნა	31-დეკ-19	31-დეკ-18
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6	10,525,898	6,232,198
ფულადი გზავნილების კომპანიებისგან მისაღები თანხები	7	6,194,299	2,166,556
გაცემული სესხები	8	8,195,986	7,137,697
გადახდილი ავანსები		25,873	147,494
საგადასახადო აქტივები	9	51,080	321,974
აქტივის გამოყენების უფლება	10	1,250,492	-
ძირითადი საშუალებები	11	1,956,551	1,973,102
არამატერიალური აქტივები	12	473,902	547,339
სხვა აქტივები	14	1,059,311	1,235,589
სულ აქტივები		29,733,392	19,761,949
ვალდებულებები			
მიღებული სესხები	15	7,893,795	5,787,848
ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხები	16	12,526,520	8,263,593
გადასახდელი გადასახადები	17	205,017	80,348
საიჯარო ვალდებულებები	10	1,183,275	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	13	75,678	210,304
სხვა ვალდებულებები	18	415,033	344,392
სულ ვალდებულებები		22,299,318	14,686,485
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	19	1,100,000	1,200,000
გაუნაწილებელი მოგება		6,334,074	3,875,464
სულ კაპიტალი		7,434,074	5,075,464
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		29,733,392	19,761,949

დავით თავართქილაძე

ბერაძე ნანა

გენერალური დირექტორი

მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი

თარიღი: 15 ივლისი, 2020

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

		გადაანგარიშებული	
	შენიშვნა	31-დეკ-19	31-დეკ-18
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6	10,525,898	6,232,198
ფულადი გზავნილების კომპანიებისგან მისაღები თანხები	7	6,194,299	2,166,556
გაცემული სესხები	8	8,195,986	7,137,697
გადახდილი ავანსები		25,873	147,494
საგადასახადო აქტივები	9	51,080	321,974
აქტივის გამოყენების უფლება	10	1,250,492	-
ძირითადი საშუალებები	11	1,956,551	1,973,102
არამატერიალური აქტივები	12	473,902	547,339
სხვა აქტივები	14	1,059,311	1,235,589
სულ აქტივები		29,733,392	19,761,949
ვალდებულებები			
მიღებული სესხები	15	7,893,795	5,787,848
ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხები	16	12,526,520	8,263,593
გადასახდელი გადასახადები	17	205,017	80,348
საიჯარო ვალდებულებები	10	1,183,275	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	13	75,678	210,304
სხვა ვალდებულებები	18	415,033	344,392
სულ ვალდებულებები		22,299,318	14,686,485
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	19	1,100,000	1,200,000
გაუნაწილებელი მოგება		6,334,074	3,875,464
სულ კაპიტალი		7,434,074	5,075,464
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		29,733,392	19,761,949

დავით თაყაიშვილი
გენერალური დირექტორი
სს მისო ინტელექსპრესი
თარიღი: 15 ივნისი, 2020

ნ. ზეზუა
ბერაძე ნანა
მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

სრული შემოსავლების ანგარიშგება

	შენიშვნა	გადაანგარიშებული	
		2019	2018
საპროცენტო შემოსავალი	20	2,394,307	2,190,527
საპროცენტო ხარჯი	21	(719,493)	(849,474)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		1,674,814	1,341,053
საკომისიო შემოსავლები, წმინდა	22	3,140,769	3,475,684
მოგება სავალუტო ოპერაციებიდან		4,204,350	4,354,533
სხვა შემოსავალი	23	201,095	119,491
შემოსავალი ჯარიმებიდან		202,599	211,232
საოპერაციო შემოსავალი		9,423,627	9,501,993
საოპერაციო და ადმინისტრაციული ხარჯები	24	(6,073,626)	(5,827,312)
ჩამოწერილი დებიტორული დაგაღიანება		-	(29,963)
ზარალი სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან		(256,923)	(320,115)
მოგება/(ზარალი) ძირითადი საშუალებების რეალიზაციიდან		-	3,300
ცვლილება სესხის გაუფასურების რეზერვში		(26,318)	115,772
მოგება გადასახდებამდე		3,066,760	3,443,675
მოგების გადასახადი	13	(336,960)	(698,317)
მიმდინარე წლის მოგება		2,729,800	2,745,358

დავით თავართქილაძე

ბერაძე ნანა

გენერალური დირექტორი

მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი

თარიღი: 15 ივლისი, 2020

სს შისო ინტელექსარესი
ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

სრული შემოსავლების ანგარიშგება

	შენიშვნა	გადაანგარიშებული	
		2019	2018
საპროცენტო შემოსავალი	20	2,394,307	2,190,527
საპროცენტო ხარჯი	21	(719,493)	(849,474)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		1,674,814	1,341,053
საკომისიო შემოსავლები, წმინდა	22	3,140,769	3,475,684
მოგება სავალუტო ოპერაციებიდან		4,204,350	4,354,533
სხვა შემოსავალი	23	201,095	119,491
შემოსავალი ფარიმებიდან		202,599	211,232
საოპერაციო შემოსავალი		9,423,627	9,501,993
საოპერაციო და ადმინისტრაციული ხარჯები	24	(6,073,626)	(5,827,312)
ჩამოწერილი დებიტორული დავლიანება		-	(29,963)
ზარალი სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან		(256,923)	(320,115)
მოგება (ზარალი) ძირითადი საშუალებების რეალიზაციიდან		-	3,300
ცვლილება სესხის გაუფასურების რეზერვში		(26,318)	115,772
მოგება გადასახადებამდე		3,066,760	3,443,675
მოგების გადასახადი	13	(336,960)	(698,317)
მიმდინარე წლის მოგება		2,729,800	2,745,358

დავით თაგარიძე

გენერალური დირექტორი

სს შისო ინტელექსარესი

თარიღი: 15 ივლისი 2020

ნ. მუხი

ბერადე ნანა

მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

აღწერა	2019	2018
მიღებული პროცენტი და ჯარიმა	2,577,560	2,392,668
სესხის დასაფარად შემოსული თანხები	36,560,791	30,197,572
გაცემული სესხები	(37,682,105)	(30,929,629)
გაწეული ხარჯები	(1,828,856)	(2,334,341)
გადახდილი ხელფასები	(2,618,338)	(2,235,406)
გადახდილი პროცენტი	(665,633)	(796,966)
გადახდილი გადასახადები	(913,755)	(1,921,604)
სხვაობა ფულადი გზავნილების შემოსვლასა და გასვლას შორის და სხვა	7,218,135	2,366,205
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან	2,647,799	(3,261,500)
საბანკო დეპოზიტებზე მიღებული პროცენტები	41,737	28,531
ძირითადი საშუალებების შეძენა	(131,843)	(127,143)
არამატერიალური აქტივების შეძენა	(10,000)	-
გადახდები სხვა კაპიტალიზირებულ არამატერიალურ აქტივებზე	-	(15,385)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან	(100,106)	(113,996)
მიღებული სესხები	8,587,539	15,035,093
დაფარული სესხები	(6,718,920)	(19,888,560)
დაფარული ფინანსური ვალდებულებები	(97,000)	-
საიჯარო ვალდებულების ძირის დაფარვა	(430,576)	-
გადახდილი დივიდენდები	(268,678)	-
მიღებული / გადახდილი საბანკო გარანტია	177,191	(508,554)
პრივილეგირებული აქციების გამოშვება/(გამოსყიდვა)	(100,000)	200,000
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან	1,149,556	(5,162,021)
საკუროს სხვაობის შედეგი	596,451	7,701
წმინდა ფულადი სახსრების ზრდა/(შემცირება)	3,697,249	(8,537,517)
ფული და ფულადი სახსრები პერიოდის დასაწყისში	6,232,198	14,762,014
ფული და ფულადი სახსრები პერიოდის ბოლოს	10,525,898	6,232,198

დავით თავართქილაძე

ბერაძე ნანა

გენერალური დირექტორი

მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი

თარიღი: 15 ივლისი, 2020

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

აღწერა	2019	2018
მიღებული პროცენტი და ჯარიმა	2,577,560	2,392,668
სესხის დასაფარად შემოსული თანხები	36,560,791	30,197,572
გაცემული სესხები	(37,682,105)	(30,929,629)
გაწეული ხარჯები	(1,828,856)	(2,334,341)
გადახდილი ხელფასები	(2,618,338)	(2,235,406)
გადახდილი პროცენტი	(665,633)	(796,966)
გადახდილი გადასახადები	(913,755)	(1,921,604)
სხვაობა ფულადი გზავნილების შემოსვლასა და გასვლას შორის და სხვა	7,218,135	2,366,205
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან	2,647,799	(3,261,500)
საბანკო დებოზიტებზე მიღებული პროცენტები	41,737	28,531
ძირითადი საშუალებების შეძენა	(131,843)	(127,145)
არამატერიალური აქტივების შეძენა	(10,000)	-
გადახდები სხვა კაპიტალიზირებულ არამატერიალურ აქტივებზე	-	(15,385)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან	(100,106)	(113,996)
მიღებული სესხები	8,587,539	15,035,093
დაფარული სესხები	(6,718,920)	(19,888,560)
დაფარული ფინანსური ვალდებულებები	(97,000)	-
საიჯარო ვალდებულების ძირის დაფარვა	(430,576)	-
გადახდილი დივიდენდები	(268,678)	-
მიღებული / გადახდილი საბანკო გარანტია	177,191	(508,554)
პრივილეგირებული აქციების გამოშვება/(გამოსყიდვა)	(100,000)	200,000
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან	1,149,556	(5,162,021)
საქურსო სხვაობის შედეგი	596,451	7,701
წმინდა ფულადი სახსრების ზრდა/(შემცირება)	3,697,249	(8,537,517)
წყვეტილი და ფულადი სახსრები პერიოდის დასაწყისში	6,232,198	14,762,014
წყვეტილი და ფულადი სახსრები პერიოდის ბოლოს	10,525,898	6,232,198

დავით თაყაიშვილი
გენერალური დირექტორი

სს მისო ინტელექსპრესი
თარიღი: 15 დეკემბერი 2020

ბ. მჭედ

ბერაძე მანა
მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,000,000	948,831	1,948,831
ცვლილება სააღრიცხვო პოლიტიკაში - ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტები	-	181,275	181,275
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს, სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების შემდეგ	1,000,000	1,130,106	2,130,106
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	200,000	-	200,000
წმინდა მოგება 2018 წლისთვის (გადაანგარიშებული)	-	2,745,358	2,745,358
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,200,000	3,875,464	5,075,464
დამატებით შეტანილი კაპიტალი /(აქციების გამოსყიდვა)	(100,000)	-	(100,000)
წმინდა მოგება 2019 წლისთვის	-	2,729,800	2,729,800
გამოცხადებული დივიდენდები	-	(271,190)	(271,190)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,100,000	6,334,074	7,434,074

დავით თავართქილაძე

ბერაძე ნანა

გენერალური დირექტორი

მთავარი ბუღალტერი

სს მისო ინტელექსპრესი

თარიღი: 15 ივლისი, 2020

სს მისო ინტელექსპრესი
 ფინანსური ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
 თანხები მოცემულია ლარში

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი ზოგება	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,000,000	948,831	1,948,831
ცვლილება სააღრიცხვო პოლიტიკაში - ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტები	-	181,275	181,275
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს, სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების შემდეგ	1,000,000	1,130,106	2,130,106
დამატებით შეტანილი კაპიტალი წმინდა ზოგება 2018 წლისთვის (გადაანგარიშებული)	200,000	-	200,000
	-	2,745,358	2,745,358
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,200,000	3,875,464	5,075,464
დამატებით შეტანილი კაპიტალი / (აქციების გაშოსიდევა)	(100,000)	-	(100,000)
წმინდა ზოგება 2019 წლისთვის	-	2,729,800	2,729,800
გამოცხადებული დივიდენდები	-	(271,190)	(271,190)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,100,000	6,334,074	7,434,074

ნ. გ. ლ.

ბერიძე ნანა

შთავარი ბუღალტერი

შენიშვნა 1 კომპანია და მისი ძირითადი საქმიანობა

წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს სს მისო ინტელექსპრესის (შემდგომში მოხსენიებული როგორც „კომპანია“) ფინანსურ ინფორმაციას.

სს მისო ინტელექსპრესი დაარეგისტრირდა 2006 წელს თბილისში, საქართველოში შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ინტელ ექსპრეს ჯორჯია“-ს სახელწოდებით. 2018 წლის 12 თებერვალს კომპანია გარდაიქმნა სააქციო საზოგადოებად და შეიცვალა სახელი სს „მისო ინტელექსპრესი“-ზე.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა ფულადი გზავნილების განხორციელება; ინტელ ექსპრესი არის საერთაშორისო ფულადი გზავნილების სისტემა, რომლის ძირითადი საქმიანობაა ფიზიკურ პირებს შორის ნაღდი ფულადი გზავნილების უზრუნველყოფა; აგრეთვე, ინტელ ექსპრესის მომსახურებაში შედის კერძო გადახდები (სესხის დაფარვა, კომუნალური გადასახადები და ა.შ.), ინტერნეტ გადახდები და სხვა სწრაფი ფულადი გზავნილები.

კომპანიის დამატებითი საქმიანობაა ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე მიკრო სესხების გაცემა. კომპანიას აქვს თვარამეტი (2018: 17 სერვის ცენტრი) სერვის ცენტრი თბილისსა და რეგიონებში: ცენტრალური (ალმაშენების გამზ.), მარჯანიშვილი, წერეთელი, გლდანი, დელისი, თამარაშვილი, თბილისის აეროპორტი (2), ახალქალაქი, გორი, რუსთავი, ზუგდიდი, ბათუმი, თელავი, ვარკეთილი, ქუთაისი (2). კომპანია გასცემს ოთხი სახის სესხს: (1) აბათილებელი სესხი, რომლის უზრუნველყოფა ხდება უძრავი ქონებით და თავდებობით, ან მხოლოდ უძრავი ქონებით; (2) სალომბარო სესხი, რომლის უზრუნველყოფა ხდება ძვირფასი ქვებით/ლითონით ან ანტიკვარული ნივთებით (3) სამომხმარებლო სესხი, რომელიც ძირითად შემთხვევაში უზრუნველყოფილია და რომელთა უზრუნველყოფა ხდება ძვირფასი ქვებით/ლითონებით, ავტომობილით, მსესხებლისგან (ან მესამე პირისგან) მიღებული კრედიტით ან თავდებობით და (4) სხვა სესხი, რომელიც რიგ შემთხვევაში არის უზრუნველყოფილი ძვირფასი ქვებით/ლითონებით, მსესხებლისგან (ან მესამე პირისგან) მიღებული კრედიტით ან თავდებობით. დადგენილია სესხის ზედა ზღვარი, რომელიც შეადგენს 50 ათას ლარს.

სს მისო ინტელექსპრესის აქციონერები არიან:

აქციონერი	31-დეკ-19	31-დეკ-18
ქეთევან ქართველიშვილი	15.00%	15.00%
შპს გაერთიანებული საფინანსო ჯგუფი	85.00%	85.00%
სულ	100.00%	100.00%

შპს გაერთიანებული საფინანსო ჯგუფის მესაკუთრე და 100%-იანი წილის მფლობელს წარმოადგენს ქალბატონი ლია ასლანაძე, საბერძნეთის მოქალაქე, რომელიც ასევე არის ინტელექსპრესი საბერძნეთის (საბერძნეთში რეგისტრირებული და ოპერირებული კომპანია) დამფუძნებელი და 60%-იანი წილის მესაკუთრე.

შენიშვნა 2 კომპანიის საოპერაციო გარემო

კომპანია საქმიანობას ახორციელებს საქართველოში. საქართველოში მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების საქმიანობა რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. ეს რეგულაციები მოიცავს მინიმალური საწესდებო კაპიტალის ფულადი სახით შენატანის განხორციელებას (მინიმუმ 1,000,000 ლარი 2019 წლის 30 ივნისამდე) და ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას ფასს-ის შესაბამისად. საქართველოში დღესდღეობით მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებს ეკრძალებათ კლიენტებისგან დეპოზიტების მიღება და სესხად 100 ათას ლარზე მეტი თანხის გაცემა. (ასევე იხილეთ შენიშვნა №27).

ისეთი განვითარებადი ეკონომიკები, როგორც საქართველოშია, ძალიან მგრძნობიარენი არიან ბაზარზე სწრაფი ცვლილებებისა და მსოფლიოში ეკონომიკური კრიზისების მიმართ. შესაბამისად, საქართველოს ბაზარზე ოპერაციების წარმოება ისეთ რისკებთანაა დაკავშირებული, რაც არ არის დამახასიათებელი განვითარებული ბაზრებისათვის. თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში საქართველოს მთავრობამ შეცვალა სამოქალაქო, სისხლის, საგადასახადო, ადმინისტრაციული და სამეწარმეო კანონები, რამაც დადებითად იმოქმედა ქვეყანაში საერთო საინვესტიციო გარემოზე. საქართველოს კარგი საერთაშორისო რეპუტაცია აქვს საინვესტიციო გარემოს კუთხით. საერთაშორისო გამჭვირვალობის მიერ გამოქვეყნებული 2019 წლის კორუფციის აღქმის ინდექსში საქართველოს მაჩვენებელი 56 ქულაა (180 ქვეყანას შორის 44-47-ე ადგილებს იყოფს ლატვიასთან, კოსტა რიკასთან და ჩეხეთის რესპუბლიკასთან). საქართველოს შედეგი უმნიშვნელოდ, თუმცა გაუარესდა გასულ წელთან შედარებით 2 ქულით.

შენიშვნა 3 მომზადების საფუძველი

წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად. კომპანია საბუღალტრო ჩანაწერებს აწარმოებს საქართველოს საბუღალტრო და საგადასახადო კანონმდებლობის შესაბამისად. წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა აღნიშნული ბუღალტრული ჩანაწერებიდან და საჭიროებისამებრ შესწორდა, რომ შესაბამისობაში მოსულიყო ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან.

შენიშვნა 3 მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივები და ვალდებულებები წარმოდგენილია მათი ლიკვიდურობის მიხედვით და არ არის დაყოფილი როგორც მიმდინარე და გრძელვადიანი.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება შედგენილია საქართველოს ეროვნულ ვალუტაში, ლარში („ლარი“).

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება მოითხოვს შეფასებების და დაშვებების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ წარმოდგენილი აქტივებისა და ვალდებულებების თანხებზე, ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის არსებულ პირობით აქტივებისა და ვალდებულებების მოცულობაზე და საანგარიშგებო პერიოდში წარმოდგენილი შემოსავლებისა და ხარჯების თანხებზე. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები ეყრდნობა მენეჯმენტის მხრიდან არსებული მოვლენებისა და ქმედებების ცოდნას, ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა საბოლოო ჯამში განსხვავებოდეს ამ შეფასებებისგან.

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა

4.1 ახალი და განახლებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები

ფას 16 - იჯარა

2016 წლის იანვარში ბასს-მა გამოცა ახალი სტანდარტი იჯარის აღრიცხვისთვის - ფას 16 "იჯარა". ახალი სტანდარტით მნიშვნელოვნად არ იცვლება იჯარის აღრიცხვა მეიჯარეებისთვის. თუმცა, მოიჯარეებს იგი ავალდებულებს იჯარების უმეტესობის თაიდან ბალანსზე აღიარებას საიჯარო ვალდებულებების სახით, აქტივების შესაბამისი გამოყენების უფლებით. მოიჯარეებმა ყველა აღიარებული იჯარისთვის ერთიანი მოდელი უნდა გამოიყენონ, თუმცა მათ უფლება აქვთ არ აღიარონ "მოკლევადიანი" იჯარები და იჯარები "დაბალი ღირებულების მქონე" აქტივებით. ზოგადად, აღიარებულ იჯარაზე მოგების ან ზარალის აღიარების წესი დღეისათვის მოქმედი ფინანსური იჯარის აღრიცხვის წესის მსგავსი იქნება და საპროცენტო ხარჯი და საამორტიზაციო ანარიცხების აღიარება ცალკე მოხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

კომპანიამ ფას 16 დანერგა 2019 წლის 1 იანვრიდან მოდიფიცირებული რეტროსპექტიული მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს ამ სტანდარტის პირველად გამოყენების კუშულაციური ეფექტის აღიარებას სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის (1 იანვარი, 2019 წელი). ამგვარად, კომპანიას არ გადაუკეთებია შესადარის ინფორმაცია წინა პერიოდებისთვის. რეკლასიფიკაციები და კორექტირებები, რომლებიც წარმოიშვა ფას 16-ის დანერგვასთან დაკავშირებით, აღიარებულია საბალანსო უწყისში 2019 წლის პირველი იანვრისთვის. 2018 წლის შესადარის ინფორმაცია აღრიცხულია ბასს 17-ის მიხედვით და არ მისადაგება 2019 წელს წარმოდგენილ ინფორმაციას.

ფას 16-ის დანერგვისას კომპანია საიჯარო ვალდებულებებს აღიარებს ისეთი იჯარებისთვის, რომლებიც ადრე ბასს 17-ის მიხედვით კლასიფიცირებული იყო, როგორც "საოპერაციო იჯარა". ეს ვალდებულებები შეფასდა საიჯარო გადახდების დღეგანდელი ღირებულების ტოლი თანხით, რომელიც დისკონტირებულია 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით მოიჯარის ზღვრული სასესხო განაკვეთით, რომელიც მსგავსად არის განსაზღვრული მსგავსი მახასიათებლების იჯარებისთვის.

2019 წლის განმავლობაში მოიჯარის საშუალო შეწონილი ზღვრული სასესხო განაკვეთი იყო 7.69% დოლარში წარმოდგენილი იჯარებისთვის, ხოლო 13.03% ლარში წარმოდგენილი იჯარებისთვის.

ფას 16-ის დანერგვისას კომპანიამ გამოიყენა სტანდარტის მიერ ნებადართული გამარტივებული მიდგომები:

- მსგავსი მახასიათებლების მქონე საიჯარო ხელშეკრულებების პორტფელისთვის ერთი და იმავე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენება;
- გაუფასურების ტესტის ჩატარების ნაცვლად წინა შეფასებების მიხედვით იმის გაანალიზება, არის თუ არა იჯარა ზარალიანი - 2019 წლის 1 იანვარს არ ყოფილა ზარალიანი კონტრაქტები;
- იმ იჯარების მოკლევადიან იჯარად აღრიცხვა, რომელთა დარჩენილი ვადა 2019 წლის 1 იანვრიდან ნაკლებია 12 თვეზე;
- იჯარის ასაღებად გაწეული პირდაპირი დანახარჯების უგულებელყოფა აქტივის გამოყენების უფლების განსაზღვრისას სტანდარტის პირველი გამოყენების მომენტში;
- რეტროსპექტიული ხედვის (წარსული მოვლენების შეფასება) გამოყენება იჯარის ვადის განსაზღვრისას თუ კონტრაქტი შეიცავს იჯარის გაგრძელების ან შეწყვეტის უფლებას.

კომპანია იჯარის დაწყების თარიღისთვის აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებებს. აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება ღირებულებით, რომელიც მოიცავს უშუალოდ საიჯარო ვალდებულებებს, დაკორექტირებულს ნებისმიერი დამატებითი გადასახადით, რომელიც განხორციელდა იჯარის დაწყების თარიღში ან მანამდე, ასევე, მოიჯარის მიერ გაწეულ ნებისმიერ პირდაპირ დანახარჯებს და იმ დანახარჯებს შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟის ან ფილიალურ და ოფისებში განხორციელებული გაუმჯობესების მოსახსნელად. აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის დაწყებიდან ვადის დასრულებამდე ერიცხება ცვეთა წრფივი მეთოდით, რომელიც აღიარდება სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში, როგორც ცვეთის ხარჯი.

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.1 ახალი და განახლებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები (გაგრძელება)

ფას 16 - იჯარა (გაგრძელება)

საიჯარო ვალდებულება ფასდება როგორც იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულება, რომელიც იჯარის დაწყების თარიღისთვის ჯერ განხორციელებული არ არის და რომელიც უნდა დადისკონტირდეს კომპანიის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულებები მცირდება საიჯარო გადახდებით. თითოეული გადახდა ნაწილდება საიჯარო ვალდებულებასა და საპროცენტო ხარჯს შორის. საიჯარო ვალდებულებაზე დარიცხული პროცენტი წარმოდგენილია სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში, როგორც საპროცენტო ხარჯი.

საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს. როდესაც საიჯარო ხელშეკრულება შეიცავს შეწყვეტის ან გაგრძელების არჩევანს და არსებითად სარწმუნოა, რომ კომპანია გამოიყენებს ამ უფლებას, მოსალოდნელი საიჯარო გადახდები ან ხელშეკრულების შეწყვეტასთან დაკავშირებული დანახარჯები შედის საიჯარო გადახდებში საიჯარო ვალდებულების შესაფასებლად.

ზოგადად, საიჯარო ვალდებულებები მოიცავს შემდეგი საიჯარო გადახდების დღევანდელ ღირებულებას:

- ფიქსირებულ გადახდებს, მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს;
- ინდექსზე ან განაკვეთზე დამოკიდებულ ცვლად საიჯარო გადახდებს;
- თანხებს, რომლებსაც მოსალოდნელია, რომ მოიჯარე გადაიხდის ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიზეზით;
- შესყიდვის არჩევანის უფლების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ უფლებას;
- იჯარის ვადაზე შეწყვეტისთვის ჯარიმების გადახდას, თუ იჯარის ვადა ასახავს მოიჯარის მიერ იჯარის ვადაზე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენებას.

აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას მოიცავს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ შეფასებას;
- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან ამ თარიღამდე, მიღებული წამახალისებელი საიჯარო გადახდების გამოკლებით;
- თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს;
- საიჯარო აქტივის აღსადგენად გაწეულ დანახარჯებს.

აღიარებული აქტივის გამოყენების უფლება დაკავშირებულია ქონებასთან პირადი გამოყენების მიზნით, კერძოდ, ოფისებისა და ფილიალებისთვის.

სააღრიცხვო პოლიტიკაში ცვლილებამ გავლენა იქონია შემდეგ საბალანსო მუხლებზე 2019 წლის 1 იანვრისთვის:

	1-იანვარი-2019
აქტივის გამოყენების უფლება	1,068,432
გადახდილი ავანსები	(128,044)
საიჯარო ვალდებულებები	(940,388)
სულ გავლენა გაუნაწილებელ მოგებაზე	-

მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული გადახდები აღიარებულია წრფივი მეთოდის საფუძველზე, როგორც ხარჯი მოგება - ზარალში. მოკლევადიანი იჯარები არის იჯარები, რომელთა საიჯარო ვადა შეადგენს 12 თვეს ან ნაკლებს.

4.2 სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე გამოქვეყნდა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ანგარიშგების მიმდინარე პერიოდისათვის ჯერ არ შესულა ძალაში და რომლებიც კომპანიას ნაადრევად არ მოუღია. მათგან სავარაუდოდ შემდეგი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები მოახდენს გავლენას კომპანიის ოპერაციებზე. კომპანია გეგმავს, რომ მიიღოს ეს სტანდარტები და ინტერპრეტაციები მათი ძალაში შესვლის მომენტიდან.

ა) არსებითობის განმარტება - შესწორებები ბასს 1-სა და ბასს 8-ში;

ბ) ბიზნესის განმარტება - შესწორებები ფასს 3-ში;

გ) შესწორებები ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალურ საფუძვლებში;

დ) აქტივების რეალიზაცია ან საკუთარ კაპიტალში შეტანა ინვესტორსა და მის შეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოს შორის დადებული გარიგების ფარგლებში - შესწორებები ფასს 10-სა და ბასს 28-ში;

ე) ფასიკ 23 მოგების გადასახადის გამოთვლის მიდგომებთან დაკავშირებული გაურკვევლობა.

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.3 ფინანსური ინსტრუმენტები

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება

კომპანია ფინანსურ აქტივს ან ვალდებულებას აღიარებს ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, როდესაც იგი ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებით შეთანხმების მონაწილე. თავდაპირველი აღიარებისას, კომპანია ყველა ფინანსურ აქტივსა და ვალდებულებას აღიარებს სამართლიანი ღირებულებით. თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური აქტივის/ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება გარიგების ფასით. ფინანსური აქტივის/ვალდებულების გარიგების ფასი, გარდა იმ ინსტრუმენტებისა, რომლებიც კლასიფიცირდება "სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები მოგება-ზარალში ასახვით", მოიცავს უშუალოდ გარიგებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, რომლებიც გაწეულ იქნა ფინანსური ინსტრუმენტის შესაძენად/გამოსაშვებად.

ფინანსური აქტივების/ვალდებულებების გარიგებასთან დაკავშირებული დანახარჯები, რომლებიც კლასიფიცირდება "სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები მოგება-ზარალში ასახვით", დაუყოვნებლივ გატარდება ხარჯებში.

კომპანია ფინანსურ აქტივებს აღიარებს ანგარიშსწორების თარიღით, ანუ აქტივი აღიარდება იმ დღეს, როდესაც კომპანია მას მიიღებს და მისი აღიარების შეწყვეტა ხდება იმ დღეს, როდესაც კომპანია მას გაასხვისებს.

ფინანსური აქტივების შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივების შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია თავდაპირველი აღიარებისას მათ კლასიფიკაციაზე.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ორივე შემდგომი პირობა დაკმაყოფილებულია: ა) საწარმო ფინანსურ აქტივს ფლობს ისეთი ბიზნესმოდელის პირობებში, რომლის მიზანია ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებით ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით; და ბ) ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებით პირობები კონკრეტულ თარიღებს ადგენს ისეთი ფულადი ნაკადების მიღებისთვის, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდას.

ფინანსური აქტივი ფასდება რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ორივე შემდგომი პირობა დაკმაყოფილებულია: ა) საწარმო ფინანსურ აქტივს ფლობს ისეთი ბიზნესმოდელის პირობებში, რომლის მიზანია ფინანსური აქტივის გაყიდვა რეალური ღირებულებით; და ბ) ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებით პირობები კონკრეტულ თარიღებს ადგენს ისეთი ფულადი ნაკადების მიღებისთვის, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდას.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება და ფასდება "რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით", თუ საწარმო არ გააკეთებს შეუქცევად არჩევანს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას წილობრივ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული მოგება ან ზარალი ასახოს სხვა სრულ შემოსავალში (რომელიც არ არის გამიზნული გასაყიდად ან არ არის აღიარებული პირობით ასანაზღაურებელ თანხად ბიზნესგაერთიანების დროს).

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების რეზერვის ხარჯის გაანგარიშების მთავარ კრიტერიუმს წარმოადგენს კომპანიის მიერ ფინანსური აქტივების რისკების შეფასება, კერძოდ მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

იმ შემთხვევაში თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაიზარდა ფინანსური აქტივის თავდაპირველი აღიარებიდან, კომპანია ახდენს მომდევნო 12 თვის საგარეო საკრედიტო ზარალის რეზერვის გაანგარიშებას, რომელიც წარმოადგენს მომდევნო 12 თვის განმავლობაში არახელსაყრელი გარემოებების განვითარების შედეგად ფინანსური აქტივის შესაძლო გაუფასურების ზარალს. თუ ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა ან აშკარაა მისი გაუფასურება, კომპანია ქმნის რეზერვს, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ ზარალს. ამ შემთხვევაში ფინანსური აქტივის გაუფასურების რეზერვი არის ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შემცირება, დისკონტირებული ფაქტური საპროცენტო განაკვეთით.

ფინანსური აქტივების ღირებულების ნებისმიერი ცვლილება, რომელიც აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - აისახება სხვა სრულ შემოსავალში, ყველა სხვა შემთხვევაში - მოგება-ზარალში.

იმ გაცემული სესხებისთვის, რომლებიც არ უფასურდება ინდივიდუალურად, კომპანია გაუფასურების რეზერვს განსაზღვრავს კოლექტიურად, რომელიც დაფუძნებულია გადასახდელების მოკრების კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე, პორთფელში დაგვიანებული გადახდების ზრდაზე, ეკონომიკურ მდგომარეობაში ცვლილებებზე და სხვა (დეტალებისთვის იხილეთ შენიშვნა 5).

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.3 ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივებისთვის, თუ გაუფასურების ზარალი შემდგომ პერიოდში შემცირდება და ეს შემცირება გამჟღავნდება ობიექტური მტკიცებულებით გაუფასურების აღიარების შემდგომ მომხდარი მოვლენებით, მაშინ ხდება წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალის უკან დაბრუნება (პირდაპირ ან დებიტორული დავალიანების საეჭვო მოთხოვნების რეზერვის კორექტირებით) მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. თუმცა, უკან დაბრუნების შედეგად, საბალანსო ღირებულება არ უნდა აღემატებოდეს ფინანსური აქტივის ამორტიზირებულ ღირებულებას, რომელიც დაფიქსირებულია თუ არ აღიარებულია გაუფასურება გაუფასურების უკან დაბრუნების დღეს.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

გარიგებების სამართლებრივი ფორმის მიუხედავად, ფინანსური აქტივების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი გაივლიან ფასის 9-ით დადგენილ აღიარების შეწყვეტის კრიტერიუმებს "შინაარსის ფორმაზე აღმატებულების" პრინციპზე დაყრდნობით. კრიტერიუმები მოიცავს ორი სხვადასხვა სახის შეფასებას, რომელიც ხორციელდება მკაცრად მოცემული თანმიმდევრობით:

- მესაკუთრების რისკებისა და სარგებლის გადაცემის შეფასება
- კონტროლის გადაცემის შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია თავდაპირველი აღიარებისას მათ კლასიფიკაციაზე. კომპანია ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკირებას ახდენს ორ კატეგორიად:

სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგება-ზარალში ასახვით (FVTPL). ვალდებულებები ამ კატეგორიაში კლასიფიცირდება, როდესაც მათი ფლობის მთავარი მიზანი უახლოეს მომავალში მათი გაყიდვა ან გამოყენებაა (სავაჭრო ვალდებულებები) ან ისინი წარმოადგენენ წარმოებულ ინსტრუმენტებს (გარდა წარმოებული ინსტრუმენტებისა, რომლებიც განკუთვნილია ეფექტური ჰეჯირების ინსტრუმენტად) ან თავდაპირველი აღიარებისას აკმაყოფილებენ პირობებს ამ კატეგორიაში მოსაზღვდრად. მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით ასახულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული სამართლიანი ღირებულების ნებისმიერი ცვლილება წარმოშობისთანავე აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები ყველა ვალდებულება, რომელიც არ გადანაწილდა წინა ჯგუფში, ხდება აღნიშნულ კატეგორიაში. აღნიშნული ვალდებულებები აღიარდება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულება კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან ამოღებულ იქნება მხოლოდ მაშინ, როდესაც ვალდებულება შესრულებდა, გაუქმდება ან ამოიწურება (დაიფარება). სხვაობა შეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და გადახდილ საზღაურს შორის აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

4.4 ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს: სალაროში არსებულ ნაღდ ფულს და ფულს მიმდინარე ანგარიშებსა და ანაბრებს.

4.5 გაცემული სესხები

გაცემული სესხი წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს, ფიქსირებული ან განსაზღვრადი ფასებით, რომელიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. გაცემული სესხები თავდაპირველად აღიარდება საბაზრო ღირებულებას (რომელიც მომხმარებელზე გაცემული სესხის თანხის ტოლია), დამატებული სესხის გაცემასთან დაკავშირებული ტრანზაქციის განხორციელების ხარჯები. სესხი შემდგომში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. გაცემული სესხები წარდგენილია ნეტო ღირებულებით სესხების გაუფასურების რეზერვების გამოკლებით.

სესხის ამორტიზებული ღირებულება არის სესხის თავდაპირველად აღიარებულ ოდენობას გამოკლებული გადახდილი სესხის ძირის თანხები, დამატებული ან გამოკლებული დაგროვებული ამორტიზაცია ეფექტური განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით ნებისმიერი სხვაობისას თავდაპირველად აღიარებულ რაოდენობასა და დასაფარ თანხას შორის, გამოკლებული სესხის გაუფასურება. შენატანები და შეღავათები, თავდაპირველი სატრანზაქციო ხარჯების ჩათვლით, შედის შესაბამისი სესხის საბალანსო ღირებულებაში და ამორტიზდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე.

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.5 გაცემული სესხები (გაგრძელება)

გაუფასურების ცვლილებები განსაზღვრულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის საშუალებით. შენიშვნა 5-ში მოცემულია ინფორმაცია შეფასებული მონაცემების, დაშვებებისა და შეფასების მეთოდების შესახებ, რომლებიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისას, მათ შორის განმარტებები იმის შესახებ, თუ როგორ იყენებს კომპანია სამომავლო ინფორმაციებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში.

4.6 გადახდილი ავანსები

საქონლისა და მომსახურების მომწოდებლებისთვის გადახდილი ავანსები თავდაპირველად აღიარდება გადახდილი თანხის ოდენობით და საჭიროებისამებრ კორექტირდება შესაძლო გაუფასურებით. ავანსები ითვლება გაუფასურებულად, როდესაც არსებობს ობიექტური მტკიცებულება, რომ კომპანია ვერ შეძლებს სრულად მიიღოს ის საქონელი და მომსახურება, რაც გათვალისწინებულია მხარეებს შორის თავდაპირველი შეთანხმებით.

უცხოურ ვალუტაში არსებული ავანსები წარმოდგენილია გადახდის თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით და არ გადაანგარიშდება ანგარიშგების თარიღისთვის არსებულ კურსზე.

4.7 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები არის მატერიალური აქტივები, რომლებიც გამოიყენება მომსახურების გასაწევად, იჯარით გასაცემად ან ადმინისტრაციული მიზნებისთვის და გათვალისწინებულია ერთ საანგარიშგებო პერიოდზე მეტი ხნით გამოყენებლად. ძირითადი საშუალებები ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია აკუმულირებული ცვეთით შემცირებული ისტორიული ღირებულებით. ისტორიული ღირებულება მოიცავს ამ აქტივის შეძენასთან დაკავშირებულ პირდაპირ ხარჯებს. შეძენის შემდგომი დანახარჯები ემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას ან აღიარდება ცალკე აქტივად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია, რომ მომავალში ამ აქტივის მეშვეობით კომპანია მიიღებს ეკონომიკურ სარგებელს და შესაძლოა ამ აქტივის ღირებულების სარწმუნო (რეალური) შეფასება. აქტივების მიმდინარე სარემონტო (შეკეთების) და შენახვის დანახარჯები აისახება სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში მათი გაწვევის პერიოდების მიხედვით. ცვეთა გამომავალი შეზღუდულია წრფივი მეთოდის გამოყენებით. ძირითადი საშუალების ცვეთის დარიცხვა წარმოებს მათი ექსპლუატაციაში შესვლის თარიღიდან. ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადები წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში:

აქტივების ჯგუფი	სასარგებლო მომსახურების ვადა
შენობა-ნაგებობები	50 წელი
კომპიუტერები და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	5 წელი
სატრანსპორტო საშუალებები	5 წელი
საოფისე აღჭურვილობა	5 წელი
სხვა აქტივები	5 წელი

სასარგებლო მომსახურების ვადა, სალიკვიდაციო ღირებულება და ცვეთის მეთოდები გადაიხედება ყოველწლიურად იმისათვის, რომ შეფასდეს მათი ღირებულება შეესაბამება თუ არა მათგან მიღებულ ეკონომიკურ სარგებელს. ძირითადი საშუალების ჩამოწერა ხდება მისი გაყიდვისას, ან როდესაც მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი მისი გამოყენების ან გაყიდვის შედეგად. ძირითადი საშუალებების გაყიდვა/ჩამოწერასთან დაკავშირებული მოგება-ზარალი (გამოითვლება როგორც სხვაობა ჩამოწერიდან მიღებულ შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის) აისახება სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში იმ წელს, როდესაც მოხდა ძირითადი საშუალების გასვლა/ჩამოწერა.

4.8 არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივი არის ფიზიკური ფორმის არმქონე იდენტიფიცირებადი არაფულადი აქტივი. არამატერიალური აქტივები ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია, რომ (ა) ამ აქტივისგან მოსალოდნელია ეკონომიკური მოგების მიღება; და (ბ) შესაძლებელია აქტივის ღირებულების სარწმუნო (რეალური) შეფასება. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება დაგროვილი ამორტიზაციით და ნებისმიერი გაუფასურების ზარალით შემცირებული ღირებულებით. ამორტიზაცია გამოიანგარიშება წრფივი მეთოდის გამოყენებით და სასარგებლო მომსახურების ვადის გათვალისწინებით. არამატერიალური აქტივები განუსაზღვრელი საექსპლუატაციო ვადით არ ამორტიზირდება. ისინი ყოველწლიურად გადაიხედება გაუფასურებაზე და გაუფასურების ზარალი, წარმოშობისთანავე დაუყოვნებლივ აისახება სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში. არამატერიალური აქტივები განუსაზღვრელი საექსპლუატაციო ვადით გადაიხედება ყოველწლიურად იმ მიზნით, რომ დადგინდეს კიდევ არის თუ არა საექსპლუატაციო ვადა განუსაზღვრელი. თუ დადგინდება, რომ საექსპლუატაციო ვადა განსაზღვრულია, მაშინ ასეთი არამატერიალური აქტივები ამორტიზდება განსაზღვრული საექსპლუატაციო ვადით.

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.9 გასაყიდად გამოზნული გრძელვადიანი აქტივები

გასაყიდად გამოზნული გრძელვადიანი აქტივები შედგება უზრუნველყოფაში კომპანიის მიერ დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ღირებულებისგან, რომლებიც კომპანიამ მიიღო მსესხებლის მიერ სესხის გადაუხდელობის შედეგად. უზრუნველყოფა შეიძლება იყოს მიწა, შენობა, სახლი, ავტომობილი, საცხოვრებელი ბინა, ძვირფასი ქვები/ლითონები ან ანტიკვარული ნივთები.

კომპანია დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გასაყიდად გამოზნულ გრძელვადიან აქტივად კლასიფიკაციას ახდენს იმ შემთხვევაში, თუ მისგან მოელის საბალანსო ღირებულების ამოღებას მისი გაყიდვით და არა მისი გამოყენების გაგრძელებით. ამისათვის შესაძლებელი უნდა იყოს აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვა არსებულ მდგომარეობაში, მხოლოდ ასეთი აქტივების გაყიდვის ჩვეულებრივი პირობებით და მისი გაყიდვა ღირდად მოსალოდნელი უნდა იყოს. იმისათვის, რომ გაყიდვა ღირდად მოსალოდნელი იყოს, ხელმძღვანელობის შესაბამისი ღონე აქტივის გაყიდვის გეგმას მხარს უნდა უჭერდეს და შემუშავებული უნდა იყოს მყიდველის მოძებნისა და გეგმის ბოლომდე მიყვანის აქტიური პროგრამა. გარდა ამისა, უნდა მოხდეს აქტივის აქტიურ გაყიდვაზე მიმართული მარკეტინგი, იმ ფასად, რომელიც გონივრულია ამ აქტივის რეალური ღირებულების გათვალისწინებით. გარდა ამისა, ამ გაყიდვის აღიარება დასრულებულ გაყიდვად შესაძლებელი უნდა იყოს აქტივის გასაყიდად გამოზნულად კლასიფიცირების დღიდან ერთი წლის განმავლობაში. ამასთან, გეგმის დასრულებისათვის საჭირო საქმიანობა იმის დასტურს უნდა იძლეოდეს, რომ გეგმის მნიშვნელოვანი ცვლილება ან გეგმის გაუქმება მოსალოდნელი არ არის.

თუ უზრუნველყოფის გაყიდვა არ არის განზრახული, მისი აღიარება ხდება ძირითად საშუალებებში ან საინვესტიციო ქონებაში იმის მიხედვით თუ როგორ გეგმავს კომპანია მის გამოყენებას და მისი ხელახლა გაზომვა და აღრიცხვა ხდება აქტივის შესაბამისი კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად.

კომპანია აფასებს გასაყიდად გამოზნულ გრძელვადიან აქტივებს საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის თანხებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის უმცირესით.

4.10 მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადი ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია კანონმდებლობასთან შესაბამისად, რომელიც მოქმედებდა ან ამოქმედდა პერიოდის ბოლოს საქართველოში. მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადებს და ასახულია მოგება ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ისინი აისახებიან უშუალოდ სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში, ვინაიდან ისინი დაკავშირებული არიან გარიგებებთან, რომლებიც, იგივე ან სხვა პერიოდით, ასევე ასახული არიან უშუალოდ სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში.

მიმდინარე გადასახადი წარმოადგენს იმ გადასახდელ თანხას, რომლის გადახდა ან დაბრუნება უნდა მოხდეს საგადასახადო ორგანოებთან მიმდინარე და გასული პერიოდების განმავლობაში დასაბეგრ მოგებასა თუ ზარალთან დაკავშირებით. დასაბეგრი მოგება ან ზარალი ეყრდნობა შეფასებებს, თუ ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია საგადასახადო დეკლარაციის შევსებამდე. გადასახადები, გარდა მოგების გადასახადისა აღირიცხება ადმინისტრაციულ და სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

გადავადებული მოგების გადასახადი ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება საბალანსო ვალდებულების მეთოდის გამოყენებით, აქტივების საგადასახადო (დასაბეგრი) ბაზასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ნაჩვენებ მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ყველა დროებით განსხვავებებზე გადავადებული მოგების გადასახადის განსაზღვრა ხდება საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიერ ბალანსის თარიღისათვის დადგენილი განაკვეთებით და იმ განაკვეთის გათვალისწინებით, რომელიც ივარაუდება, რომ დადგენილი იქნება მაშინ, როდესაც მოხდება გადავადებული მოგების გადასახადის შესაბამისი აქტივის რეალიზება ან ვალდებულების დაფარვა. გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივის აღიარება ხდება იმ ფარგლებში, რა ფარგლებშიც მოსალოდნელია, რომ კომპანიას მომავალში ექნება დასაბეგრი მოგება, რომლის საპირისპიროდ შესაძლებელი იქნება დროებითი სხვაობების გამოყენება.

2016 წლის მაისში საქართველოს პარლამენტმა განახორციელა საგადასახადო კოდექსში ცვლილებები და მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ. აღნიშნული ცვლილება ცნობილია როგორც მოგების გადასახადის ესტონური მოდელი. კანონში ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და ვრცელდება ყველა იურიდიული პირზე, გარდა გარკვეული ფინანსური ინსტიტუტებისა (კომერციული ბანკები, საკრედიტო კავშირები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვრიდან. ამ მოდელის მიხედვით გაუნაწილებელი მოგების დაბეგვრა ხდება 0%-იანი განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგების დაბეგვრა 15%-იანი მოგების გადასახადით.

4.11 არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

არაფინანსური აქტივები, რომლებიც კომპანიის შემთხვევაში წარმოადგენს ძირითად საშუალებებს, ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის გადაფასდება გაუფასურების ნებისმიერი ნიშნის არსებობისას.

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.11 არაფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მაშინ, როცა აქტივის ან მისი ფულადი ნაკადის წარმოქმნილი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აჭარბებს მის ანაზღაურებად ღირებულებას.

აქტივების ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრება, როგორც შემდეგი ორი ღირებულებიდან უფრო დიდი: აქტივის გამოყენების ღირებულება და მისი სამართლიანი ღირებულება რეალიზაციის ხარჯების გამოკლებით. გამოყენების ღირებულების შეფასებისას სამომავლო საანგარიშო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებამდე, დაბეგვრამდე არსებული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებას და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. იმ აქტივთან დაკავშირებით, რომელსაც არ შემოაქვს ფულადი ნაკადები, ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრება ფულადი ნაკადების წარმოქმნილი იმ ერთეულისათვის, რომელსაც აღნიშნული აქტივი მიეკუთვნება.

არაფინანსურ აქტივებთან დაკავშირებული გაუფასურების ყველა ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში და კორექტირდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრისას გამოყენებულ მონაცემებში მოხდა ცვლილება. კორექტირებული გაუფასურების ზარალი კორექტირდება მხოლოდ იმ ზომით, რომ აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ გადააჭარბოს მის ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთისა თუ ამორტიზაციის გამოქვითვით, თუ არ მოხდებოდა გაუფასურების ზარალის აღიარება.

4.12 მიღებული სესხები

მიღებული სესხები აღიარდება მათი ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. მიღებულ სესხებთან დაკავშირებული ხარჯები აღიარდება როგორც ხარჯი იმ პერიოდის მოგება/ზარალის ანგარიშგებაში, რა პერიოდშიც ეს ხარჯები წარმოიშვა.

4.13 სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია რეალური ღირებულებით და შემდგომში გამოითვლება ამორტიზებული ხარჯით.

4.14 სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება, როგორც კაპიტალი. დამატებითი ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის დაკავშირებული ახალი აქციების გამოშვებასთან და აქციების ოფცინებთან, აღიარდება, როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო ეფექტის გათვალისწინებით.

გამოსყიდული აქციები

თუ კომპანია გამოისყიდის საკუთარ აქციებს, გადახდილი ანაზღაურება გამოიქვითება სააქციო კაპიტალიდან მანამ, სანამ არ მოხდება ამგვარი აქციების გაუქმება ან განმეორებითი გამოშვება.

4.15 საპროცენტო შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აისახება ყველა სავალ ინსტრუმენტთან მიმართებაში დარიცხვის პრინციპის საფუძველზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ეს მეთოდი, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გაანგარიშებისთვის ითვალისწინებს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ ან მიღებულ ყველა სახის გადასახდელს, მათ შორის ტრანზაქციის დანახარჯებს, ფასნაშვებსა და ფასდაკლებებს, რომლებიც წარმოადგენენ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელი მოსაკრებლები მოიცავენ გაცემის საკომისიოს, რომელიც მიიღება ან გადაიხდებინება პირის მიერ ფინანსური აქტივის შექმნასთან ან შეძენასთან დაკავშირებით, ან ფინანსური ვალდებულების გამოცემასთან დაკავშირებით, მაგ. კრედიტუნარიანობის შეფასების საფასური, გარანტიების ან გირაოს შეფასება და გატარება, ინსტრუმენტის პირობების მოლაპარაკება და ოპერაციის დოკუმენტების დამუშავება.

4.16 მოსაკრებლები, საკომისიოები, სხვა შემოსავლები და ხარჯები

ფასს 15 - ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს 15 ადგენს პრინციპებს, რომლებიც საწარმოო უნდა გამოიყენოს ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებისთვის მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულების შედეგად წარმოქმნილი ამონაგებისა და ფულადი ნაკადების ხასიათის, სიდიდის, მათი წარმოქმნის ვადებისა და განუსაზღვრელობის შესახებ საჭირო ინფორმაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენისთვის.

ფასს 15-ის თანახმად კომპანია დაპირებული საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემის ასახვისას ამონაგებს აღიარებს იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომლის მიღების უფლებასაც საწარმო მოელის ამ საქონლის ან მომსახურების გადაცემის სანაცვლოდ.

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.16 მოსაკრებლები, საკომისიოები, სხვა შემოსავლები და ხარჯები (გაგრძელება)

შემოსავლის ფასს 15-ის მიხედვით აღიარებისთვის კომპანიამ უნდა გაიაროს შემდეგი 5 ნაბიჯი:

- ხელშეკრულების იდენტიფიკაცია;
- შესასრულებელი ვალდებულების იდენტიფიკაცია;
- გარიგების ფასის განსაზღვრა;
- გარიგების ფასის განაწილება შესასრულებელ ვალდებულებებზე;
- შემოსავლის აღიარება, როდესაც კომპანია დააკმაყოფილებს შესასრულებელ ვალდებულებას.

ფასს 15-ის მიხედვით კომპანია აღიარებს შემოსავალს, როდესაც შესასრულებელი ვალდებულებები დაკმაყოფილებდა. ეი როდესაც შესასრულებელი ვალდებულების ქვეშ მყოფ საჭიონელზე და მომსახურებაზე "კონტროლი" გადადის მომხმარებლის ხელში.

ფასს 15-ის მიღებას გავლენა არ ჰქონია საკომისიო შემოსავლების ოდენობასა ან პერიოდიზაციაზე და მასთან დაკავშირებულ, კომპანიის მიერ აღიარებულ აქტივებსა და ვალდებულებებზე.

ყველა სხვა მოსაკრებელი და საკომისიო, ასევე სხვა შემოსავლები და ხარჯები აღირიცხება დარიცხვის მეთოდით კონკრეტული ოპერაციის დასრულებასთან მიმართებაში, რომელიც ფასდება ფაქტობრივად უზრუნველყოფილი მომსახურების საფუძველზე, როგორც მისაწოდებელი სრული მომსახურების შემადგენელი ნაწილი.

4.17 უცხოური ვალუტის გადაფასება

უცხოურ ვალუტაში გამოსახული გარიგებები აღირიცხება იმ გაცვლითი კურსის შესაბამისად, რომელიც არსებობს ოპერაციის თარიღისათვის. უცხოურ ვალუტაში გამოსახული გარიგების განხორციელების შედეგად წარმოქმნილი გაცვლითი კურსის სხვაობები აისახება მოგება-ზარალის უწყისში იმ დღისათვის არსებული გაცვლითი კურსის შესაბამისად.

უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია ქართულ ლარში საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლო თარიღისათვის გამოცხადებული ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად. 2019 წლის 31 დეკემბრისათვის უცხოური ვალუტის ნაშთების ლარებში გადაყვანისათვის გამოყენებული ძირითადი განაკვეთი იყო:

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
აშშ დოლარი	2.8677	2.6766
ევრო	3.2095	3.0701
ბრიტანული ფუნტი	3.7593	3.3955
აზერბაიჯანული მანათი	1.6861	1.5786
რუსული რუბლი	0.0464	0.0385
შვეიცარული ფრანკი	2.9488	2.7268
კანადური დოლარი	2.1939	1.9674
თურქული ლირა	0.4821	0.5076
ბანგლადეშური ტაკა	0.0336	0.032
სომხური დრამი	0.0060	0.0055
ჩინური იუანი	0.4105	0.3895
არაბეთის გაერთიანებული საემიროების დირჰამი	0.7808	0.7287
შვედური კრონა	0.3070	0.2992
პოლონური ზლოტი	0.7540	0.7141
ინდონეზიური რუპია	0.0002	0.0382
ფილიპინური პესო	0.0566	0.051
იაპონური იენი	0.0263	0.0242
ისრაელის შეკელი	0.8278	0.7093
მოლდოვეური ლეი	0.1668	0.1565
ბაჰრეინული დინარი	7.6269	7.1186
იორდანული დინარი	4.0447	3.7752
ქუვეითური დინარი	9.4581	8.8211
ყატარის რიალი	0.7827	0.7353
საუდის არაბეთის რიალი	0.7647	0.7138
უკრაინული გრივნა	0.1207	0.0966
ბრაზილიური რიალი	0.7085	-

შენიშვნა 4 ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

4.18 ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები (გაცემული სესხები და მოთხოვნები) და ვალდებულებები (მიღებული სესხები და ვალდებულებები) ურთიერთგადაფარება და აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წმინდა თანხით მხოლოდ მაშინ, როცა არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის კანონიერი უფლება და არსებობს განზრახვა იმისა, რომ აღნიშნული თანხები ანაზღაურდეს წმინდა ღირებულებით ან მოხდეს აქტივების და ვალდებულებების ანაზღაურება ერთდროულად.

შემოსავლების და ხარჯების ურთიერთგადაფარვა არ ხდება, თუ ის არ მოითხოვება და ნებადართული არ არის ფასს-ის მიხედვით და არ არის თანდართული კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკაში.

4.19 შესადარისი ინფორმაცია

შესადარისი ინფორმაცია ასევე გადაანგარიშებულია ფინანსურ ანგარიშგებაში მიმდინარე წელთან შესაბამისობისათვის. კომპანიამ შეცვალა თავისი სააღრიცხვო პოლიტიკა ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვასთან დაკავშირებით. კერძოდ, 2019 წელს დაწერა ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები, რამაც ჩაანაცვლა ბასს 39 - ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და გაზომვა. ფასს 9 მოიცავს ფინანსური აქტივების გაუფასურების მოთხოვნებსა და მცირე შესწორებებს, რომლებიც ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციისა და გაზომვის მოთხოვნებს ეხება. ფასს 9 მოიცავს შესწორებულ მითითებებს ფინანსური ინსტრუმენტების სწორ კლასიფიკაციისა და გაზომვაზე. მათ შორის ფინანსური აქტივების გაუფასურების გამოანგარიშების, განახლებულ სავარაუდო საკრედიტო ზარალის მოდელს და ჰეჯირების ახალ საბუღალტრო მოთხოვნებს. ასევე მოიცავს ბასს 39-ის მიხედვით ფინანსური აქტივების აღიარება-არ აღიარების მითითებებს. ანგარიშგება 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის გადაანგარიშდა ახალ სტანდარტთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით.

გადაანგარიშებისა და ხელახლა წარმოდგენის შედეგად შეტანილი კორექტირებების შეჯამება, ფინანსური მდგომარეობისა და სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის მოცემულია შემდეგ ცხრილებში:

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბერი	წინა პერიოდის მიხედვით	ცვლილება სააღრიცხვო პოლიტიკაში	გადაანგარიშებული
გაცემული სესხები	7,144,106	6,409	7,137,697
საერთო ზეგავლენა მთლიან აქტივებზე	7,144,106	6,409	7,137,697

გაუნაწილებელი მოგება	3,881,873	6,409	3,875,464
საერთო ზეგავლენა მთლიან კაპიტალზე	3,881,873	6,409	3,875,464

სრული შემოსავლების ანგარიშგება

2018 წელი	წინა პერიოდის მიხედვით	ცვლილება სააღრიცხვო პოლიტიკაში	გადაანგარიშებული
ცვლილება სესხის გაუფასურების რეზერვში	303,456	187,684	115,772
საერთო ზეგავლენა მიმდინარე წლის მოგებაზე	303,456	187,684	115,772

შენიშვნა 5 კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები

სააღრიცხვო პოლიტიკის შედგენისას, კომპანიის მენეჯმენტს მოეთხოვება გააკეთოს დაშვებები და შეფასებები აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე, რომლებიც ცალსახად ზუსტად ვერ განისაზღვრება სხვა წყაროებიდან.

შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ისტორიულ გამოცდილებას და სხვა დაკავშირებულ ფაქტორებს. რეალური შედეგები ამ შეფასებებისგან შეიძლება განსხვავდებოდეს. დაშვებები და შეფასებები მუდმივად გადახედება. შეფასებების გადახედვა აისახება იმ პერიოდისათვის, როცა ის განხორციელდა, თუ გადახედვა ზემოქმედებს მიმდინარე და მომდევნო პერიოდებზე.

ქვემოთ მოცემულია მნიშვნელოვანი შეფასებები მომავალზე და სხვა ძირითადი წყაროები საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის, რომლებიც შეიცავენ დიდ რისკს, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულების კორექტირება მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდისათვის.

ა) ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შეფასება ეფუძნება მენეჯმენტის გამოცდილებას მსგავსი აქტივების შეფასებასთან მიმართებაში. ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის განსაზღვრისას მენეჯმენტი ითვალისწინებს საგარაუდო გამოყენებას, საგარაუდო ტექნიკურ გაუმართაობას, ფიზიკურ ცვეთას და გარემოს, სადაც ამ აქტივს უხდება მუშაობა. შეფასებებში ცვლილებებმა შეიძლება გამოიწვიოს მომავალში ცვეთის ხარჯის კორექტირება.

ბ) საიჯარო ვადის განსაზღვრა

საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანიის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ყველა გარემოებას, რომელიც ქმნის სტიმულს რომ გამოიყენოს გაგრძელების ოფციონი ან არ გამოიყენოს შეწყვეტის ოფციონი. გაგრძელების ოფციონები (ან პერიოდები შეწყვეტის ოფციონების შემდეგ) გათვალისწინებულია საიჯარო ვადაში მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს იჯარის გაგრძელების სათანადო საფუძველი (ან არ შეწყვეტის საფუძველი). შეფასების გადახედვა ხდება თუ მნიშვნელოვანი ცვლილება განხორციელდება გარემოებებში, რომელიც გავლენას ახდენს ამ შეფასებაზე და რომელიც მოქცეულია მოიჯარის კონტრაქტის ფარგლებში.

გ) ზღვრული სასესხო განაკვეთის განსაზღვრა

როდესაც კომპანიას არ შეუძლია ადვილად განსაზღვროს იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი, იყენებს მის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს. ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა. შესაბამისად, ზღვრული სასესხო განაკვეთი საჭიროებს შეფასების გაკეთებას როდესაც კომპანიისთვის არ არის ხელმისაწვდომი ემპირიული განაკვეთები ან როდესაც საჭიროა მათი იმგვარად დაკორექტირება რომ ასახოს იჯარის პირობები.

ზოგადად კომპანია ზღვრულ სასესხო განაკვეთს აფასებს ემპირიულ მონაცემებზე დაყრდნობით (როგორიცაა საკუთარ მოზიდულ სესხებზე საპროცენტო განაკვეთი ან/და კომერციული ბანკების საპროცენტო განაკვეთი იჯარის მსგავს სესხებზე), ხოლო საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებზე დაყრდნობით, როდესაც თვალსაჩინო მონაცემები არაა ხელმისაწვდომი. კომპანია იყენებს ერთსა და იმავე დისკონტირების განაკვეთს იჯარების იმ პორტფელისთვის, რომელთაც მსგავსი მახასიათებლები აქვთ. იჯარის ხელშეკრულებები დაყოფილია მათი ტიპის, ვალუტის და ვადიანობის პირობების მიხედვით: 1-2 წელი, 2-5 წელი, 5 წელზე მეტი.

დ) მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგი

2019 წელს კომპანიამ დანერგა ახალი მეთოდოლოგია, რომელიც აკმაყოფილებს ფასს 9-ის მოთხოვნებს. განახლებული მეთოდოლოგია საშუალებას იძლევა სესხის დანაკარგების ცვლილება უფრო ზუსტად შეფასდეს სამომავლო პროგნოზების გამოყენებით. ინფორმაცია 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის გადაანგარიშებულია ახალი სტანდარტის შესაბამისად (შენიშვნა 4.19).

ორგანიზაცია ახდენს საკრედიტო პორტფელში არსებული სესხების სეგმენტებად დაყოფას მათი საერთო მახასიათებლების და მსგავსი საკრედიტო რისკის პროფილების მიხედვით. საანგარიშგებო პერიოდისთვის გამოყენებულია შემდეგი ტიპის სესხების დაჯგუფებები:

- სალომბარდე სესხები (ძირფასი ქვებით და ლიონებით უზრუნველყოფილი კრედიტები);
- საკრედიტო ხაზები (საბლანკო და თავდებობით უზრუნველყოფილი);
- აბორტუარი/სამომხმარებლო სესხები (უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი კრედიტები);
- სამომხმარებლო სესხები (საბლანკო, თავდებობით ან უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი).

შენიშვნა 5 კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები (გაგრძელება)

დ) მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგი (გაგრძელება)

თითოეული სეგმენტის მიმართ გამოყენებული იქნა როგორც საერთო, ასევე ინდივიდუალური მიდგომები, რომლებიც აღწერილია მომდევნო თავებში:

სააღრიცხვო მოდელი ECL-ის დადგენისას სეგმენტების კრილში ითვალისწინებს სესხის ისტორიულ და მიმდინარე მონაცემებს, ასევე სამომავლო მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს, რომლისთვისაც გამოყენებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მაკროეკონომიკური სცენარები.

სააღრიცხვო მოდელი ECL-ის გამონაგარიშებისას იყენებს ორგანიზაციის მიერ დადგენილი საკრედიტო რისკების მოდელირებას და შედეგად შემდეგი კომპონენტებისგან:

სესხის მოსალოდნელი დანაკარგი (ECL) = დეფოლტის რისკის პოზიცია (EAD) * დეფოლტის ალბათობა (PD) * დანაკარგი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD), სადაც:

- დეფოლტის რისკის პოზიცია (შემდგომში EAD), განიმარტება როგორც სესხის ძირითადი თანხის ნაშთი საანგარიშო პერიოდისთვის;
- დეფოლტის ალბათობა (შემდგომში PD), განიმარტება როგორც სესხის დეფოლტის ალბათობა საანგარიშო პერიოდისთვის;
- დანაკარგი დეფოლტის შემთხვევაში (შემდგომში LGD), განიმარტება როგორც სესხის ძირითადი თანხის დანაკარგი საანგარიშო პერიოდისთვის მისი დეფოლტის შემთხვევაში.

PD და LGD -ის პოზიციების შეფასება ხდება მაკრო სცენარების გათვალისწინებით, რომელშიც შედის შშპ-ს (GDP) ზრდა და სფი-ს (CPI) ინფლაცია საანგარიშო პერიოდისა და მომავალი 1 წლის განმავლობაში. GDP და CPI მჩვენებლები აღებულია საბაზო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სპაროგნოზო სცენარების მიხედვით, რომელთა დადგომა აღებულია 50%, 25% და 25% ალბათობების შესაბამისად.

კომპანია იყენებს გაუფასურების 3 დონიან მოდელს, რომელიც დაფუძნებულია ფინანსური აქტივის საწყისი აღიარების შემდგომ მისი საკრედიტო რისკის ხარისხის ცვლილებაზე, რომელიც ჩამოთვლილია ქვემოთ:

- I ეტაპი სესხს მიენიჭება გაცემისას ან საანგარიშო პერიოდის დროს თავდაპირველი აღიარებისას, როდესაც PD ნაკლებია ან ტოლია 50%-ის. პირველ ეტაპზე მყოფ სესხს გააჩნია 12 თვიანი ტიპის ECL, მისი PD შესაბამისად შეიძლება შემცირდეს მომავალი საანგარიშო პერიოდისთვის.
- II ეტაპი სესხს მიენიჭება:
 - ა. გაცემისას ან საანგარიშო პერიოდის დროს თავდაპირველი აღიარებისას, როდესაც PD მეტია 50%-ზე;
 - ბ. როდესაც ხდება მისი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა;
 - გ. სამუდამო ტიპის ECL, მისი PD აღარ მცირდება და მისი სტატუსი არ უბრუნდება პირველი სტადიის ECL-ს სამომავლო საანგარიშო პერიოდებზე.
- თუ II ეტაპზე მყოფი სესხისთვის მოხდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან ის არის მიჩნეული უმოქმედოდ, სესხი გადადის III ეტაპზე.

I ეტაპის ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის პროპორციული წლის მომდევნო 12 თვეში მოსალოდნელი მოვლენებისა. ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი II და III ეტაპისთვის გამოითვლება როგორც არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

დეფოლტის მნიშვნელობა - მსესხებელი არის გადეფოლტებული თუ ერთ-ერთი მაინც მოხდა ჩამოთვლილთაგან:

- სალომბარდე სესხების შემთხვევაში - სესხი ითვლება გადეფოლტებულად, თუ PD>50%-ზე.
- საკრედიტო ხაზების შემთხვევაში - სესხზე დამდგარი დეფოლტი განისაზღვრება, როგორც საკრედიტო ხაზის 119 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება. ალგორითმის სიზუსტის შეფასებისთვის გამოყენებულია მიდგომა, როდესაც PD>50%-ზე, სესხი ითვლება დეფოლტში მყოფად.
- იპოთეკური/სამომხმარებლო სესხების შემთხვევაში - დეფოლტად ითვლება სესხზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობის 149-გადაჭარბება.
- სამომხმარებლო სესხებისთვის დეფოლტად ითვლება სესხზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობის 119-ზე გადაჭარბება.

ე) გადასახადები

საქართველოს საგადასახადო, საგაულტო და საბაჟო კანონმდებლობა იძლევა სხვადასხვაგვარად ინტერპრეტირების საშუალებას. კომპანიის მენეჯმენტი აღიარებს ვალდებულებებს მოსალოდნელი დამატებითი საგადასახადო გაანგარიშებებისთვის საგადასახადო აუდიტის შეფასებების შედეგის საფუძველზე, არის თუ არა იმის ალბათობა, რომ კომპანიას დაეკისრება დამატებითი გადასახადები. როცა საბოლოო საგადასახადო შედეგები განსხვავდება თავდაპირველად აღრიცხული რაოდენობისგან, ეს სხვაობები გაგლენას ახდენენ იმ პერიოდზე, როცა აღნიშნული განსაზღვრებები გაკეთდა.

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

შენიშვნა 6 ფული და ფულის ეკვივალენტები

	შენიშვნა	31-დეკ-19	31-დეკ-18
ნაღდი ფული	6.1	6,130,646	3,799,613
შეზღუდული ფული ბანკში	6.1	88,581	42,717
ფული ბანკში	6.1	4,306,671	2,389,868
სულ ფული და ფულის ეკვივალენტები		10,525,898	6,232,198

2019 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისათვის ფული ბანკში მოიცავს შეზღუდულ ფულად სახსრებს 88,581 ლარის ოდენობით (500,000 ბანგლადეშური ტაკა და 25,000 აშშ დოლარი). 2018 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისათვის შეზღუდული ფულადი სახსრები მოიცავდა 15,951 ლარს (500,000 ბანგლადეშური ტაკა) და 26,766 ლარს (10,000 აშშ დოლარი)

6.1 ფული და ფულის ეკვივალენტები ვალუტების მიხედვით

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
ქართული ლარი (GEL)	2,639,209	1,274,414
აშშ დოლარი (USD)	3,498,962	2,202,749
ევრო (EUR)	2,965,806	1,552,771
დიდი ბრიტანეთის გირვანქა სტერლინგი (GBP)	335,268	291,122
აზერბაიჯანული მანათი (AZN)	47,098	82,761
რუსული რუბლი (RUR)	403,312	275,034
შვეიცარული ფრანკი (CHF)	18,824	26,911
კანადური დოლარი (CAD)	13,618	7,697
თურქული ლირა (TRY)	17,457	11,358
ბანგლადეშური ტაკა (BDT)	58,499	79,984
სომხური დრამი (AMD)	17,109	5,107
ჩინური იუანი (CNY)	685	65
არაბეთის გაერთიანებული საემიროების დირჰამი (AED)	21,396	37,881
შვედური კრონი (SEK)	4,301	12,588
პოლონური ზლოტი (PLN)	10,466	7,698
ფილიპინური პესო (PHP)	375,791	297,512
იაპონური იენი (JPY)	4,755	7,550
მოლდოვეური ლეი (MDL)	8,778	4,342
ისრაელის შეკელი (ILS)	4,260	1,220
უკრაინული გრივნა (UAH)	1,129	118
ინდონეზიური რუპია (IDR)	33,814	-
ბაჰრეინული დინარი (BHN)	1,106	2,730
ქუვეითური დინარი (KWT)	6,308	12,442
ყატარის რიალი (QAR)	5,000	7,272
საუდის არაბეთის რიალი (SAR)	31,568	30,046
იორდანული დინარი (JOD)	1,290	827
ბრაზილიური რიალი (BRL)	89	-
სულ ფული და ფულის ეკვივალენტები	10,525,898	6,232,198

კომპანიის ფულადი სახსრების უმეტესობა არის იმ ბანკებში, რომლებიც Fitch-ის მიერ შეფასებულია, როგორც "B"-ის მქონე (მოკლევადიანი რეიტინგი), "BB"-ის მქონე (გრძელვადიანი რეიტინგი).

შენიშვნა 7 ფულადი გზავნილების კომპანიებისგან მისაღები თანხები

2019 წლის 1 ნოემბრიდან კომპანიას შეეცვალა გენერალურ პარტნიორთან ანგარიშსწორების წესი. ცვლილების შედეგად 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია გენერალური პარტნიორისგან გადასახდელ თანხებში აღრიცხავს მოთხოვნებს გზავნილის შექმნისთანავე გაუნაღდებელ გზავნილებზე. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია გენერალური პარტნიორისგან გადასახდელ თანხებში აღრიცხავდა მოთხოვნებს გზავნილის განადგურების შედეგად (როდესაც პარტნიორს წარმოექმნებოდა ვალდებულება). შედეგად, ფულადი გზავნილების კომპანიებისგან მისაღები თანხები მნიშვნელოვნად გაიზარდა 2019 წლის 31 დეკემბრის პერიოდისათვის 2018 წლის 31 დეკემბრის პერიოდთან შედარებით.

შენიშვნა 8 გაცემული სესხები

კომპანია სესხებს გასცემს ძირითადად ფიზიკურ პირებზე, ნებისმიერი მიზნობრივობით. ძირითადად კომპანია სესხებს გასცემს ლარში 1 თვიდან 5 წლამდე ვადით. გაცემული სესხების წლიური პროცენტი ძირითადად მერყეობს 24 პროცენტიდან 48 პროცენტამდე. დაფარვის გრაფიკის მიხედვით გაცემული სესხები 2 ჯგუფად იყოფა: სესხის ძირის ვადის ბოლოს დაფარვით და ანუიტეტის პრინციპით. გაცემული სესხები უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, თავდებობით, ძვირფასი ქვებით/ლითონით, ანტიკვარული ნივთებით, ავტომობილებით, მსესხებლისგან (ან მესამე პირისგან) მიღებული კრედიტით ან გარანტიით, თუმცა გვხვდება არაუზრუნველყოფილი სესხებიც.

	შენიშვნა	31-დეკ-19	31-დეკ-18
იპოთეკური/სამომხმარებლო სესხი		1,759,285	770,572
სალომბარდე სესხი		4,172,231	4,262,788
სამომხმარებლო სესხი		457,038	566,726
საკრედიტო ხაზი		1,765,708	1,481,549
დარიცხული პროცენტი		135,848	149,680
მთლიანი გაცემული სესხები	8.1; 8.2	8,290,110	7,231,315
მინუს: გაუფასურების რეზერვი	8.4	(94,124)	(93,618)
წმინდა სასესხო პორტფელი		8,195,986	7,137,697

8.1 მთლიანი სასესხო პორტფელი ძირის და დარიცხული პროცენტის მიხედვით

	შენიშვნა	31-დეკ-19	31-დეკ-18
სესხის ძირი	8.2; 8.3; 8.4; 8.5	8,154,262	7,081,635
დარიცხული პროცენტი		135,848	149,680
მთლიანი სასესხო პორტფელი		8,290,110	7,231,315

8.2 გაცემული სესხის ძირის განაწილება სესხის ვადიანობის მიხედვით

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
1 წელზე ნაკლები	5,158,076	3,659,708
1-დან 3 წლამდე	1,386,477	1,005,573
3-დან 5 წლამდე	637,312	1,312,656
5 წელზე მეტი	972,397	1,103,698
სულ გაცემული სესხის ძირი	8,154,262	7,081,635

8.3 უზრუნველყოფის ანალიზი

კომპანიის მიერ გაცემული სესხები ძირითადად უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით (მიწა, შენობა), ავტომობილით, მსესხებლისგან (ან მესამე პირისგან) მიღებული კრედიტით, გარანტიით, ძვირფასი ლითონებით/ქვებით ან ანტიკვარით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს სესხის ნაშთების ანალიზს (სესხების გაუფასურების რეზერვის გამოკლების გარეშე) მათი შესაბამისი უზრუნველყოფის სამართლიან ღირებულებებთან მიმართებაში (გაყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯების გამოკლებით: რეალურ ღირებულებას გამოკლებული გირავს გაყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯები).

	31-დეკ-19		31-დეკ-18	
	სესხის მიმდინარე ღირებულება	უზრუნველყოფის FVLCS *	სესხის მიმდინარე ღირებულება	უზრუნველყოფის FVLCS *
იპოთეკური/სამომხმარებლო სესხი	1,759,285	5,477,498	770,573	3,684,780
სალომბარდე სესხი	4,172,231	4,809,262	4,262,788	4,953,388
სამომხმარებლო სესხი	457,038	50,000	566,726	-
საკრედიტო ხაზი	1,765,708	531,722	1,481,549	1,691,232
სულ	8,154,262	10,868,482	7,081,636	10,329,400

* FVLCS - უზრუნველყოფის რეალურ ღირებულებას გამოკლებული გაყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯები

შენიშვნა 8 გაცემული სესხები (გაგრძელება)

8.4 სესხების გაუფასურების რეზერვი

სესხის გაუფასურების რეზერვი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია ცხრილში:

	ეტაპი 1 12 თვიანი ECL	ეტაპი 2 სრული ECL - არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	ეტაპი 3 სრული ECL - საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	სულ
ბალანსი წლის დასაწყისში ფასს 9-ის მიხედვით	33,455	35,271	24,892	93,618
ახალი გაცემული სესხები	8,230	558	-	8,788
გადატანა პირველ ეტაპზე	-	-	-	-
გადატანა მეორე ეტაპზე	(6,706)	6,706	-	-
გადატანა მესამე ეტაპზე	-	(26,133)	26,133	-
დაფარული სესხები	(8,147)	(11,401)	-	(19,548)
წლის მანძილზე ჩამოწერილი სესხები	(194)	(197)	-	(391)
საკრედიტო რისკის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებები	4,897	4,982	1,777	11,656
ბალანსი 31 დეკემბერი 2019	31,536	9,786	52,802	94,124

გაცემული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგნაირია:

	ეტაპი 1 12 თვიანი ECL	ეტაპი 2 სრული ECL - არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	ეტაპი 3 სრული ECL - საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	სულ
ბალანსი წლის დასაწყისში ფასს 9-ის მიხედვით	6,929,063	127,681	24,890	7,081,635
ახალი გაცემული სესხები	37,676,354	5,751	-	37,682,105
გადატანა პირველ ეტაპზე	-	-	-	-
გადატანა მეორე ეტაპზე	(11,017)	11,017	-	-
გადატანა მესამე ეტაპზე	-	(39,485)	39,485	-
დაფარული სესხები	(36,528,033)	(32,759)	-	(36,560,792)
წლის მანძილზე ჩამოწერილი სესხები	(153,572)	(3,841)	-	(157,413)
საკრედიტო რისკის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებები	128,604	(21,655)	1,778	108,727
ბალანსი 31 დეკემბერი 2019	8,041,399	46,709	66,153	8,154,262

სესხის გაუფასურების რეზერვი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია ცხრილში:

	ეტაპი 1 12 თვიანი ECL	ეტაპი 2 სრული ECL - არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	ეტაპი 3 სრული ECL - საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	სულ
ბალანსი წლის დასაწყისში ბასს 39-ის მიხედვით				403,499
ცვლილებები გამოწვეული ფასს-9-ის იმპლემენტაციით				(181,275)
ბალანსი წლის დასაწყისში ფასს 9-ის მიხედვით	158,187	38,114	25,922	222,223
ახალი გაცემული სესხები	10,368	-	-	10,368
გადატანა პირველ ეტაპზე	-	-	-	-
გადატანა მეორე ეტაპზე	(92,853)	92,853	-	-
გადატანა მესამე ეტაპზე	-	-	-	-
დაფარული სესხები	(43,236)	(92,853)	-	(136,089)
წლის მანძილზე ჩამოწერილი სესხები	(6,796)	-	-	(6,796)
საკრედიტო რისკის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებები	7,785	(2,843)	(1,030)	3,912
ბალანსი 31 დეკემბერი 2018	33,455	35,271	24,892	93,618

შენიშვნა 8 გაცემული სესხები (გაგრძელება)

8.4 სესხების გაუფასურების რეზერვი

გაცემული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგნაირია:

	ეტაპი 1 12 თვიანი ECL	ეტაპი 2 სრული ECL - არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	ეტაპი 3 სრული ECL - საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	სულ
ბალანსი წლის დასაწყისში ბასს 39-ის მიხედვით				6,634,109
ბალანსი წლის დასაწყისში ფასს 9-ის მიხედვით	6,476,859	131,328	25,922	6,634,109
ახალი გაცემული სესხები	30,929,609	-	-	30,929,609
გადატანა პირველ ეტაპზე	-	-	-	-
გადატანა მეორე ეტაპზე	(155,532)	155,532	-	-
გადატანა მესამე ეტაპზე	-	-	-	-
დაფარული სესხები	(30,050,464)	(155,532)	-	(30,205,996)
წლის მანძილზე ჩამოწერილი სესხები	(268,967)	-	-	(268,967)
ადრე ჩამოწერილი სესხებიდან მიღებული თანხები	-	-	-	-
საკრედიტო რისკის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებები	(2,442)	(3,647)	(1,032)	(7,120)
ბალანსი 31 დეკემბერი 2018	6,929,063	127,681	24,890	7,081,635

8.5 გაცემული სესხები ძირის მიხედვით

2019 წელი	აპოთეკური/ სამომხმარებ ლო სესხი	სალომმარდე სესხი	სამომხმარებლო სესხი	საკრედიტო ხაზი	სულ
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	770,573	4,340,299	541,833	1,428,931	7,081,635
რეკლასიფიკაცია	(22,823)	(77,511)	47,715	52,619	(0)
დამატებები	1,590,350	5,457,094	4,790,919	25,843,742	37,682,105
გადახდილი ძირი	(580,724)	(5,448,436)	(4,925,206)	(25,606,425)	(36,560,791)
ძირის ჩამოწერა	-	(157,413)	-	-	(157,413)
საკურსო სხვაობა	1,909	58,198	1,777	46,841	108,726
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,759,285	4,172,231	457,038	1,765,708	8,154,262

2018 წელი	აპოთეკური/ სამომხმარებ ლო სესხი	სალომმარდე სესხი	სამომხმარებლო სესხი	საკრედიტო ხაზი	სულ
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	557,700	4,249,823	730,370	1,096,217	6,634,109
დამატებები	720,920	4,919,583	4,522,540	20,766,586	30,929,629
გადახდილი ძირი	(481,256)	(4,556,538)	(4,697,342)	(20,462,436)	(30,197,572)
ძირის ჩამოწერა	-	(191,899)	(25,135)	(61,249)	(278,283)
საკურსო სხვაობა	(26,791)	(80,670)	11,401	89,813	(6,248)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	770,573	4,340,299	541,833	1,428,931	7,081,635

შენიშვნა 9 საგადასახადო აქტივები

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
მოგების გადასახადი	-	227,840
გადახდილი ღირებულება	38,002	37,057
სხვა გადასახადები	13,078	57,077
სულ საგადასახადო აქტივები	51,080	321,974

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

შენიშვნა 10 აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები

კომპანია ქირაობს ქონებას მისი საკუთარი გამოყენების მიზნით, კერძოდ ოფისებისა და ფილიალებისთვის. საიჯარო კონტრაქტები არის ძირითადად ფიქსირებული ვადით 1-დან 7 წლის ჩათვლით.

აქტივის გამოყენების უფლება კონკრეტული კლასების მიხედვით მოცემულია ცხრილში:

	შენიშვნები	სულ
ღირებულება		
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრისთვის	1,068,432	1,068,432
დამატებები	703,771	703,771
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	1,772,203	1,772,203
აკუმულირებული ცვეთა		
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრისთვის	-	-
დამატებები	(521,711)	(521,711)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	(521,711)	(521,711)
ნარჩენი ღირებულება		
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრისთვის	1,068,432	1,068,432
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	1,250,492	1,250,492

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის აქტივის გამოყენების უფლებისა და საიჯარო ვალდებულებების ნაშთები არის შესაბამისად 1,250,492 ლარი და 1,183,275 ლარი. საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში წარმოდგენილია როგორც საპროცენტო ხარჯი და შეადგენს 89,649 ლარს.

საიჯარო ხარჯი, რომელიც დაკავშირებულია მოკლევადიან იჯარებთან ანგარიშგებაში მიეკუთვნება საოპერაციო და ადმინისტრაციულ ხარჯებს და შეადგენს 53,202 ლარს.

იჯარებისთვის გადახდილი მთლიანი ფულადი სახსრები 2019 წლისთვის იყო 520,224 ლარი.

შენიშვნა 11 ძირითადი საშუალებები

2019 წელი	მიწა და შენიშვნები	კომპიუტერები ი და კომუნიკაციის საშუალებები	ავტომობილები	საოფისე აღჭურვილობა	სხვა აქტივები	სულ
ისტორიული ღირებულება						
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	1,947,331	503,340	141,961	121,170	440,357	3,154,159
დამატებები	-	29,687	68	45,608	77,915	153,278
გასვლები	-	(129,689)	-	(17,974)	(33,484)	(181,147)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	1,947,331	403,338	142,029	148,805	484,788	3,126,290
აკუმულირებული ცვეთა						
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	(315,390)	(418,141)	(103,862)	(98,881)	(244,783)	(1,181,058)
პერიოდის ცვეთა	(38,444)	(36,080)	(11,026)	(11,292)	(63,437)	(160,279)
ჩამოწერები	-	124,221	19	16,514	30,843	171,597
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	(353,834)	(330,000)	(114,869)	(93,659)	(277,378)	(1,169,740)
ნარჩენი ღირებულება						
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	1,631,941	85,198	38,099	22,289	195,574	1,973,102
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	1,593,497	73,338	27,160	55,146	207,411	1,956,551

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის ძირითადი საშუალებები ღირებულებით 1 447 543 ლარი (მთლიანი ძირითადი საშუალებების 74%) ჩადებულია უზრუნველყოფაში კომპანიის მიერ ბანკებისგან აღებული სესხისთვის.

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

შენიშვნა 11 ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

2018 წელი	მიწა და შენობები	კომპიუტერები ი და კომუნიკაციის საშუალებები	ავტომობილები	საოფისე აღჭურვილობა	სხვა აქტივები	სულ
ისტორიული ღირებულება						
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრისათვის	2,330,563	460,365	129,983	112,437	372,886	3,406,233
დამატებები	136,200	42,975	11,978	8,734	67,471	267,358
გასვლები	(519,432)	-	-	-	-	(519,432)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	1,947,331	503,340	141,961	121,170	440,357	3,154,160
აკუმულირებული ცვეთა						
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრისათვის	(359,725)	(373,356)	(78,894)	(82,923)	(182,139)	(1,077,037)
პერიოდის ცვეთა	(48,396)	(44,785)	(24,968)	(15,958)	(62,644)	(196,752)
გასული ძირითადი საშუალებები	92,731	-	-	-	-	92,731
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	(315,390)	(418,141)	(103,862)	(98,881)	(244,784)	(1,181,058)
ნარჩენი ღირებულება						
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრისათვის	1,970,838	87,009	51,088	29,514	190,747	2,329,196
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	1,631,941	85,199	38,098	22,289	195,573	1,973,102

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის ძირითადი საშუალებები ღირებულებით 1 483 561 ლარი (მთლიანი ძირითადი საშუალებების 75%) ჩადებულია უზრუნველყოფაში კომპანიის მიერ ბანკებისგან აღებული სესხისთვის.

შენიშვნა 12 არამატერიალური აქტივები

2019 წელი	ლიცენზიები	პროგრამული უზრუნველყოფა	არამატერიალური აქტივები დანერგვის პროცესში	სულ
ისტორიული ღირებულება				
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	133,779	177,044	518,537	829,360
დამატებები	8,475	-	-	8,475
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისათვის	142,254	177,044	518,537	837,835
აკუმულირებული ცვეთა				
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	(78,079)	(130,678)	(73,265)	(282,022)
პერიოდის ცვეთა	(20,308)	(12,142)	(49,461)	(81,911)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისათვის	(98,387)	(142,820)	(122,726)	(363,933)
ნარჩენი ღირებულება				
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	55,700	46,366	445,272	547,339
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისათვის	43,867	34,224	395,811	473,902

შენიშვნა 12 არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

2018 წელი	ლიცენზიები	პროგრამული უზრუნველყოფა	არამატერიალური აქტივები დანერგვის პროცესში	სულ
ისტორიული ღირებულება				
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	130,765	177,044	503,153	810,962
დამატებები	3,014	-	15,384	18,398
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	133,779	177,044	518,537	829,360
აკუმულირებული ცვეთა				
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	(58,720)	(112,752)	(24,430)	(195,902)
პერიოდის ცვეთა	(19,358)	(17,927)	(48,835)	(86,120)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	(78,079)	(130,678)	(73,265)	(282,022)
ნარჩენი ღირებულება				
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრისათვის	72,045	64,292	478,723	615,060
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	55,700	46,366	445,272	547,339

შენიშვნა 13 გადავადებული და მიმდინარე მოგების გადასახადი

გადავადებული გადასახადის კომპონენტები: აქტივი / (ვალდებულება)

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
ძირითადი საშუალებები	(55,469)	(20,057)
არამატერიალური აქტივები	(12,692)	(8,760)
აქტივის გამოყენების უფლება	(187,574)	-
მიღებული სესხები	2,472	(7,272)
ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხები	(646)	(190,269)
საიჯარო ვალდებულებები	177,491	-
სხვა ვალდებულებები	740	16,054
გადავადებული საგადასახადო აქტივი / (ვალდებულება)	(75,678)	(210,304)

გადასახადების გადავადების მიზეზები მოკლედ ქვემოთ არის მოცემული:

ფულადი გზავნილების კომპანიებისგან მისაღები თანხები - ფულადი გზავნილების კომპანიებისგან მისაღები თანხები ასახულია, როგორც საეჭვო და უიძლეო ვალები, რომლებიც სავადასახადო მიზნებისათვის არ აღიარდება გარკვეული ადმინისტრაციული და სამართლებრივი პროცედურების დასრულებამდე. ამ დრომდე ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული და სავადასახადო მიზნებისათვის გაუთვალისწინებელი უიძლეო ვალები წარმოშობს გადავადებულ გადასახადს.

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები - საქართველოს სავადასახადო კოდექსს და ფასს-ს შორის არსებობს გარკვეული განსხვავებები აქტივების აღიარების კრიტერიუმებში, ცვეთის/ამორტიზაციის მეთოდებში, სასარგებლო მომსახურების ვადების განსაზღვრაში და გაუფასურების ზარალის აღიარებაში, რომლებიც წარმოშობს განსხვავებებს ფასს-ის მიერ განსაზღვრულ ძირითადი საშუალებების/არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულებებსა და ამ აქტივების სავადასახადო ბაზას შორის. ეს სხვაობები წარმოშობს გადავადებულ გადასახადებს. ასევე, ზოგიერთი ძირითადი საშუალების ჩამოწერა, რომელიც ასახულია ფასს-ის მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ერთ პერიოდში შეიძლება გამოიქვეყნოს სავადასახადო მიზნებისთვის მხოლოდ შემდგომ პერიოდში, როცა მოხდება კონკრეტული ადმინისტრაციული პროცედურების დასრულება.

აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები - საქართველოს სავადასახადო კოდექსს და ფასს-ს შორის არსებობს გარკვეული განსხვავებები აქტივების აღიარების კრიტერიუმებში, კერძოდ ფასს-ის მიხედვით იჯარა ზარჯად აღიარდება ცვეთის და საპროცენტო ზარჯის სახით, ხოლო სავადასახადო კოდექსის მიხედვით ზარჯად აღიარდება მხოლოდ საკონტრაქტო ღირებულება.

მიღებული სესხები - არარეზიდენტი კომპანიებისა და ფიზიკური პირებისგან მიღებული სესხების საპროცენტო ზარჯები გამოიქვეყნება სავადასახადო მიზნებისათვის საკასო მეთოდით, ანუ მათი გადახდისას. თუმცა ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით.

შენიშვნა 13 გადავადებული და მიმდინარე მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხები - არარეზიდენტი კომპანიებისთვის გადასახდელი საკომისიოები გამოიქვითება საგადასახადო მიზნებისათვის საკასო მეთოდით, ანუ მათი გადახდისას. თუმცა ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით.

სხვა ვალდებულებები - არარეზიდენტი კომპანიებისა და ფიზიკური პირებისადმი არსებული სხვა ვალდებულებები გამოიქვითება საგადასახადო მიზნებისათვის საკასო მეთოდით, ანუ მათი გადახდისას. თუმცა ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულია დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით.

ცვლილება გადავადებულ გადასახადში წლის განმავლობაში	2019 წელი	2018 წელი
წლის დასაწყისი - აქტივი (ვალდებულება)	(210,304)	142,522
ცვლილება წლის განმავლობაში - სარგებელი /(ხარჯი)	134,626	(352,826)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება წლის ბოლოს	(75,678)	(210,304)
მიმდინარე წლის მოგების გადასახადის ხარჯი	2019 წელი	2018 წელი
ნორმატიული საგადასახადო ხარჯი	(471,586)	(345,574)
ეფექტი გადავადებულ გადასახადზე	134,626	(352,743)
სულ მოგების გადასახადისგან (ხარჯი)/სარგებელი	(336,960)	(698,317)

შენიშვნა 14 სხვა აქტივები

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
მიღებული / გადახდილი საბანკო გარანტია	315,447	508,554
მოთხოვნა ძირითადი საშუალების რეალიზაციიდან	507,400	507,530
დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	72,802	96,892
სხვა მოთხოვნები	62,730	12,188
სხვა აქტივები	100,932	110,425
სულ სხვა აქტივები	1,059,311	1,235,589

შენიშვნა 15 მიღებული სესხები

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
სხვა დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხები	460,963	119,216
სხვა პირებისგან მიღებული სესხები	7,293,004	5,568,777
პროცენტი	139,828	99,855
სულ მიღებული სესხები	7,893,795	5,787,848

კომპანიას მიღებული აქვს სესხები დამფუძნებლებისგან, დაკავშირებული მხარეებისგან და სხვა არადაკავშირებული ფიზიკური და იურიდიული პირებისაგან (მათ შორის ბანკებისგან). სესხების აღება ძირითადად ხდება ა.შ.შ დოლარში წლიური 6%-14% საპროცენტო განაკვეთით, თუმცა იშვიათ შემთხვევებში სასესხო პროცენტმა შეიძლება შეადგინოს 2% ან 15% წლიური პროცენტი. სასესხო ხელშეკრულებების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთები ფიქსირებულია და არ არის დაკავშირებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებასთან. სესხის საკონტრაქტო ხანგრძლივობა მერყეობს 1 წლიდან 2 წლამდე, თუმცა ზოგიერთ შემთხვევაში, მხარეებს შორის მოლაპარაკების საფუძველზე შეიძლება კიდევ უფრო გახანგრძლივდეს.

მიღებული სესხის ძირითადი თანხების განაწილება ვადიანობის მიხედვით	31-დეკ-19	31-დეკ-18
1 წელზე ნაკლები	4,316,033	4,081,944
1-დან 3 წლამდე	3,437,934	1,606,048
3-დან 5 წლამდე	-	-
სულ მიღებული სესხები	7,753,967	5,687,993

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

შენიშვნა 15 მიღებული სესხები (გაგრძელება)

შემდეგი ცხრილები აჩვენებს აღებული სესხების ძირი თანხის ცვლილებებს პერიოდში:

2019 წელი	იურიდიული პირები	ფიზიკური პირები	სულ
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,048,679	4,639,314	5,687,993
მიღებული სესხის ძირის თანხა	3,554,105	5,033,434	8,587,539
გადახდილი ძირი	(3,220,684)	(3,498,236)	(6,718,920)
საკურსო სხვაობა	(21,155)	218,510	197,355
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,360,945	6,393,022	7,753,967
2018 წელი	იურიდიული პირები	ფიზიკური პირები	სულ
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,184,318	8,332,793	10,517,111
მიღებული სესხის ძირის თანხა	10,935,859	4,099,235	15,035,093
რეკლასიფიკაცია	-	(924,779)	(924,779)
გადახდილი ძირი	(12,069,188)	(6,935,573)	(19,004,761)
საკურსო სხვაობა	(2,310)	67,638	65,329
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,048,679	4,639,314	5,687,993

შენიშვნა 16 ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხები

2019 წლის 1 ნოემბრიდან კომპანიას შეეცვალა გენერალურ პარტნიორთან ანგარიშწორების წესი. ცვლილების შედეგად 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია გენერალური პარტნიორისგან გამოგზავნილ თანხებს პირობითი ვალდებულების სახით აღრიცხავს სატრანზიტო ანგარიშზე გზავნილის შექმნისთანავე და აღნიშნულ ანგარიშზე რჩება გზავნილის განაღდებად. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაუცემელი გზავნილების სატრანზიტო ანგარიშზე აღრიცხვის საჭიროება არ ყოფილა, რადგან პარტნიორის ვალდებულება კომპანიის მიმართ ფიქსირდებოდა გზავნილის განაღდებისას. შედეგად, ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გასადახდელი თანხების ნაშთები მნიშვნელოვნად გაიზარდა 2019 წლის 31 დეკემბრის პერიოდისათვის 2018 წლის 31 დეკემბრის პერიოდთან შედარებით.

შენიშვნა 17 გადასახდელი გადასახადები

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
გადასახდელი მოგების გადასახადი	192,546	0
გადასახდელი დღგ	11,878	79,755
გადასახდელი ქონების გადასახადი	593	593
სულ გადასახდელი გადასახადები	205,017	80,348

შენიშვნა 18 სხვა ვალდებულებები

	31-დეკ-19	31-დეკ-18
გადასახდელი ხელფასები	151,237	118,450
ვადგასული მიღებული სესხების კონტრაქტები	61,523	154,925
მიღებული ავანსები	128,936	39,137
სხვა ვალდებულებები	73,337	31,880
სულ სხვა ვალდებულებები	415,033	344,392

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

შენიშვნა 19 სააქციო კაპიტალი

სს მისო ინტელექსპრესის სააქციო კაპიტალი განსაზღვრულია ლარში კომპანიის წესდების თანახმად. დამტკიცებული სააქციო კაპიტალი 2019 წლის 31 დეკემბრისათვის შედგება 20,000 ჩვეულებრივი და 200 პრივილეგირებული აქციისგან. თითოეული აქციის ღირებულება შეადგენს შესაბამისად 100 ლარს და 1,000 ლარს. ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დივიდენდი საკუთარი აქციების პროპორციულად, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობების მიხედვით. ჩვეულებრივი აქციის მფლობელებს აქვთ ხმის უფლება აქციონერთა კრებაზე, პრივილეგირებული აქციების მფლობელებისგან განსხვავებით.

კომპანიის სააქციო კაპიტალი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შედგება:

ავტორიზებული სააქციო კაპიტალი	31-დეკ-19		31-დეკ-18	
	აქციების რაოდენობა	ავტორიზებული სააქციო კაპიტალი	აქციების რაოდენობა	ავტორიზებული სააქციო კაპიტალი
ჩვეულებრივი აქციები	20,000	2,000,000	20,000	2,000,000
პრივილეგირებული აქციები	200	200,000	200	200,000
სულ ავტორიზებული სააქციო კაპიტალი	20,200	2,200,000	20,200	2,200,000

ავტორიზებული სააქციო კაპიტალი აღიარდება კომპანიის სააქციო კაპიტალად რამდენადაც ის რეალურად ჩადებულია კომპანიის აქციონერების მიერ. კომპანიის სააქციო კაპიტალი 2019 წლის 31 დეკემბერს არის:

სააქციო კაპიტალი	31-დეკ-19		31-დეკ-18	
	აქციების რაოდენობა	სააქციო კაპიტალი	აქციების რაოდენობა	სააქციო კაპიტალი
ჩვეულებრივი აქციები	10,000	1,000,000	10,000	1,000,000
პრივილეგირებული აქციები	200	200,000	200	200,000
გამოსყიდული აქციები (პრივილეგირებული)	(100)	(100,000)	-	-
სულ სააქციო კაპიტალი	10,100	1,100,000	10,200	1,200,000

2019 წლის 15 თებერვალს კომპანიამ გამოისყიდა 100 პრივილეგირებული აქცია აქციონერისგან და შესაბამისად შეამცირა სააქციო კაპიტალი 100,000 ლარით.

დივიდენდები

2019 წლის განმავლობაში კომპანიამ გამოაცხადა 271,190 ლარის ოდენობის (2018: 392 ლარი) დივიდენდი, რაც მოიცავს 26.50 ლარს ერთ ჩვეულებრივ აქციაზე და 55 ლარს ერთ პრივილეგირებულ აქციაზე (2018: 1.96 ლარი პრივილეგირებულ აქციაზე, ჩვეულებრივ აქციაზე დივიდენდი არ გამოცხადებულა).

შენიშვნა 20 საპროცენტო შემოსავალი

	2019 წელი	2018 წელი
საპროცენტო შემოსავალი გაცემული სესხებიდან	2,352,085	2,162,140
საპროცენტო შემოსავალი საბანკო დეპოზიტებიდან	42,222	28,387
სულ საპროცენტო შემოსავალი	2,394,307	2,190,527

შენიშვნა 21 საპროცენტო ხარჯი

	2019 წელი	2018 წელი
საპროცენტო ხარჯი მიღებული სესხებიდან	613,928	826,685
საპროცენტო ხარჯი საბანკო გარანტიებიდან	15,916	22,789
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებიდან	89,649	-
სულ საპროცენტო ხარჯი	719,493	849,474

შენიშვნა 22 საკომისიო შემოსავლები, წმინდა

	2019 წელი	2018 წელი
საკომისიო შემოსავლები	9,941,847	9,631,076
საკომისიო ხარჯი	(6,801,078)	(6,155,392)
სულ საკომისიო შემოსავლები, წმინდა	3,140,769	3,475,684

შენიშვნა 23 სხვა შემოსავალი

	2019 წელი	2018 წელი
საიჯარო შემოსავალი	84,460	85,520
ჩამოწერილი სესხების აღდგენით მიღებული შემოსავალი	45,145	6,385
სხვა შემოსავალი	71,490	27,586
სულ სხვა შემოსავალი	201,095	119,491

შენიშვნა 24 საოპერაციო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2019 წელი	2018 წელი
პერსონალის ხარჯები	3,213,155	3,005,639
კვეთა და ამორტიზაცია	762,586	282,872
კომუნიკაციის ხარჯები	646,453	624,071
საბანკო ხარჯი	364,998	228,502
საოფისე ხარჯები (იჯარა, ინვენტარი და ა.შ.)	236,586	702,323
საგადასახადო ხარჯები	186,320	219,707
მივლინება და წამომადგენლობითი ხარჯები	157,608	157,148
ლომბარდის მომსახურების საფასური	142,373	142,373
სატრანსპორტო საშუალებების იჯარა და შენახვის ხარჯები	62,944	62,665
დაცვის ხარჯი	49,164	40,981
იურიდიული და საკონსულტაციო ხარჯები	48,068	31,503
რეკლამა	15,988	20,994
სვოპ და ფორვარდულ ოპერაციასთან დაკავშირებული საბანკო ხარჯი	10,036	93,662
სახელმწიფო ჯარიმა	2,000	149,400
სხვა საერთო ხარჯები	175,348	65,475
სულ საოპერაციო და ადმინისტრაციული ხარჯები	6,073,626	5,827,312

შენიშვნა 25 ფინანსური რისკების მართვა

25.1 სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი არის სავალუტო კურსის მერყეობის რისკი, რომელიც უარყოფით გავლენას ახდენს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე და მომგებიანობაზე. სავალუტო რისკი წარმოიშობა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული აქტივებისა და ვალდებულებებისგან.

კომპანიას გააჩნია უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები. აქედან გამომდინარე, სავალუტო კურსის ცვლილება შესაძლოა მნიშვნელოვანი აღმოჩნდეს კომპანიისთვის.

მენეჯმენტი აკონტროლებს სავალუტო რისკს იმით, რომ ცდილობს აქტივები და ვალდებულებები ერთი და იმავე ვალუტაში ჰქონდეს.

შემდეგ გვერდზე მოცემულია კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ცხრილი ვალუტების მიხედვით (შესაბამისი ეკვივალენტებით ლარში). ინვესტიციები არაფულად აქტივებში არ წარმოშობს სავალუტო რისკებს.

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგების ასხნა-განმარტებითი შენიშვნები
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

შენიშვნა 25 ფინანსური რისკების მართვა (გაგრძელება)

25.1 საგალუტო რისკი (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრისათვის	ლარი	დოლარი 1 დოლარი = 2.8677 ლარს	ევრო 1 ევრო = 3.2095 ლარს	სხვა ვალუტები	სულ
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	2,639,209	3,498,962	2,965,806	1,421,921	10,525,898
ფულადი გზავნ. კომპ. მისაღები თანხა	183,039	2,133,153	2,894,820	983,287	6,194,299
გაცემული სესხები	6,540,853	624,231	1,030,902	-	8,195,986
სხვა აქტივები	716,220	336,671	6,419	-	1,059,311
სულ ფინანსური აქტივები	10,079,321	6,593,018	6,897,947	2,405,208	25,975,493
ფინანსური ვალდებულებები					
მიღებული სესხები	1,062,962	6,188,839	641,994	-	7,893,795
საიჯარო ვალდებულებები	151,233	1,032,042	-	-	1,183,275
ფულადი გზავნ. კომპ. გადას. თანხა	632,042	5,306,452	5,718,640	869,385	12,526,520
სხვა ვალდებულებები	334,318	53,144	27,562	10	415,034
სულ ფინანსური ვალდებულებები	2,180,555	12,580,478	6,388,196	869,395	22,018,624
წმინდა საგალუტო პოზიცია	7,898,766	(5,987,460)	509,751	1,535,813	
2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	ლარი	დოლარი 1 დოლარი = 2.6766 ლარს	ევრო 1 ევრო = 3.0701 ლარს	სხვა ვალუტები	სულ
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	1,274,414	2,202,749	1,552,771	1,202,264	6,232,198
ფულადი გზავნ. კომპ. მისაღები თანხა	71,872	662,175	880,127	552,381	2,166,556
გაცემული სესხები	5,183,301	921,630	1,032,766	-	7,137,697
სხვა აქტივები	700,992	528,458	6,140	-	1,235,590
სულ ფინანსური აქტივები	7,230,579	4,315,012	3,471,804	1,754,646	16,772,041
ფინანსური ვალდებულებები					
მიღებული სესხები	1,248,017	3,925,512	614,318	-	5,787,848
ფულადი გზავნ. კომპ. გადას. თანხა	363,455	4,559,928	1,828,100	1,512,108	8,263,592
სხვა ვალდებულებები	139,800	94,567	80,986	29,039	344,393
სულ ფინანსური ვალდებულებები	1,751,273	8,580,007	2,523,404	1,541,148	14,395,832
წმინდა საგალუტო პოზიცია	5,479,306	(4,264,995)	948,400	213,498	

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის კურსში ცვლილებების ზეგავლენის ანალიზი კომპანიის სრული შემოსავლების ანგარიშგებაზე სხვა ცვლადების უცვლელობის დროს. უარყოფითი თანხები წარმოადგენს წმინდა შემცირებას სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში ან კაპიტალში, დადებითი თანხები კი ასახავს წმინდა შესაძლო ზრდას. საბაზისო ვალუტა არის ლარი.

ვალუტა	ცვლილება კურსში	2019 წელი		2018 წელი	
		გავლენა მოგებაზე	გავლენა კაპიტალზე	გავლენა მოგებაზე	გავლენა კაპიტალზე
აშშ დოლარი	-10%	(598,746)	(508,934)	(426,500)	(362,525)
	-5%	(299,373)	(254,467)	(213,250)	(181,262)
	5%	299,373	254,467	213,250	181,262
	10%	598,746	508,934	426,500	362,525

შენიშვნა 25 ფინანსური რისკების მართვა (გაგრძელება)

25.1 სავალუტო რისკი (გაგრძელება)

25.2 ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი წარმოადგენს რისკს, რომ კომპანია ვერ შეძლებს დროულად მის მიმართ არსებული ვალდებულებების დაფარვას. ლიკვიდურობის რისკი წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის შეუსაბამობისას.

მენეჯმენტი ასეთი ტიპის რისკების მართვას ახდენს ვადიანობის ანალიზით, განსაზღვრავს რა კომპანიის სტრატეგიას მომავალი ფინანსური პერიოდისათვის. იმისათვის, რომ მართოს ლიკვიდურობის რისკი, კომპანია ახდენს მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების მუდმივ მონიტორინგს, რაც აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილია.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ვადიანობის ანალიზს კომპანიის არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებზე დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით. ქვემოთ წარმოდგენილი მონაცემები ეფუძნება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ მიწოდებულ ინფორმაციას.

2019 წლის 31 დეკემბრისათვის	1 წელზე ნაკლები ვადის მქონე	1-დან 3 წლამდე ვადის მქონე	3-დან 5 წლამდე ვადის მქონე	5 წელზე მეტი ვადის მქონე	სულ
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	10,525,898	-	-	-	10,525,898
ფულადი გზავნ. კომპ. მისაღები თანხა	6,194,299	-	-	-	6,194,299
გაცემული სესხები	5,205,058	1,381,442	637,210	972,276	8,195,986
სხვა აქტივები	1,059,311	-	-	-	1,059,311
სულ ფინანსური აქტივები	22,984,566	1,381,442	637,210	972,276	25,975,494
ფინანსური ვალდებულებები					
მიღებული სესხები	4,403,627	3,490,168	-	-	7,893,795
ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხა	12,526,520	-	-	-	12,526,520
სხვა ვალდებულებები	415,033	-	-	-	415,033
სულ ფინანსური ვალდებულებები	17,345,180	3,490,168	-	-	20,835,348
ლიკვიდურობის სხვაობა	5,639,386	(2,108,726)	637,210	972,276	5,140,146
წმინდა ლიკვიდურობის სხვაობა	5,639,386	3,530,660	4,167,870	5,140,146	

შენიშვნა 25 ფინანსური რისკების მართვა (გაგრძელება)

25.2 ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრისათვის	1 წელზე ნაკლები ვადის მქონე	1-დან 3 წლამდე ვადის მქონე	3-დან 5 წლამდე ვადის მქონე	5 წელზე მეტი ვადის მქონე	სულ
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6,232,198	-	-	-	6,232,198
ფულადი გზავნ. კომპ. მისაღები თანხა	2,166,556	-	-	-	2,166,556
გაცემული სესხები	3,699,847	1,014,998	1,326,793	1,096,059	7,137,697
სხვა აქტივები	1,235,589	-	-	-	1,235,589
სულ ფინანსური აქტივები	13,334,191	1,014,998	1,326,793	1,096,059	16,772,041
ფინანსური ვალდებულებები					
მიღებული სესხები	4,150,101	1,637,747	-	-	5,787,847
ფულადი გზავნილების კომპანიებისთვის გადასახდელი თანხა	8,263,594	-	-	-	8,263,594
სხვა ვალდებულებები	344,392	-	-	-	344,392
სულ ფინანსური ვალდებულებები	12,758,087	1,637,747	-	-	14,395,833
ლიკვიდურობის სხვაობა	576,104	(622,749)	1,326,793	1,096,059	2,376,208
წმინდა ლიკვიდურობის სხვაობა	576,104	(46,645)	1,280,149	2,376,208	

25.3 საპროცენტო რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საპროცენტო განაკვეთებში ცვლილებებიდან, რომელიც ზეგავლენას მოახდენს ფულად ნაკადებზე ან ფინანსური აქტივების რეალურ ღირებულებებზე. კომპანიის საოპერაციო შემოსავალი და ფულადი ნაკადები არ არის დამოკიდებული საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებებზე, ვინაიდან, მიუხედავად იმისა, რომ კომპანიას აქვს მნიშვნელოვანი ოდენობის საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი აქტივები და ვალდებულებები, ყველა ამ ინსტრუმენტს აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც არ არის დამოკიდებული ბაზარზე არსებულ საპროცენტო განაკვეთების მერყეობაზე.

25.4 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი, როდესაც ერთი მხარის მიერ ფინანსური ინსტრუმენტის ვალდებულებების შეუსრულებლობა გამოიწვევს მეორე მხარის მიერ ფინანსური დანაკარგების მიღებას. საკრედიტო რისკი წარმოიშობა ფული და ფულის ეკვივალენტებიდან, სესხებიდან და მოთხოვნებიდან. მაქსიმალური საკრედიტო რისკი კომპანიისთვის საანგარიშგებო თარიღისათვის იყო:

	გადაანგარიშებული	
	31-დეკ-19	31-დეკ-18
ფული და ფულის ეკვივალენტები	10,525,898	6,232,198
გაცემული სესხები	8,195,986	7,137,697
სულ საკრედიტო რისკი	18,721,884	13,369,895

კომპანიის ფულადი სახსრები განთავსებულია ძალიან სანდო ფინანსურ ინსტიტუტებში და მენეჯმენტი დარწმუნებულია, რომ არანაირი საკრედიტო რისკი მათ ფულად სახსრებს არ ემუქრება.

გაცემული სესხები არის ერთადერთი მუხლი, რომელიც წარმოშობს საკრედიტო რისკს კომპანიისათვის. კომპანია ამ რისკს მართავს სესხის გაცემის სანაცვლოდ უზრუნველყოფის მოთხოვნით და სესხი/უზრუნველყოფის კოეფიციენტის საკმარისად მაღალ დონეზე შენარჩუნებით, რათა მოხდეს ყველა შესაძლო დანაკარგის რისკის გადაფარვა.

შენიშვნა 25 ფინანსური რისკების მართვა (გაგრძელება)

25.4 საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კომპანიას გააჩნია პოლიტიკა და პროცედურები რისკების სამართავად, მათ შორის საკრედიტო კომიტეტი, რომელიც სასესიო აპლიკაციაში მოცემული ინფორმაციის ანალიზს ახდენს, რაც ამასთანავე აფასებს და ამცირებს საკრედიტო რისკს. საკრედიტო პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება ხდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

დამატებით, კომპანია ქმნის გაუფასურების ანარიცხს გაცემული სესხებისთვის და შესაბამისად საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ზემოქმედება ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების გაცემული სესხების საბალანსო ღირებულებაში. კომპანია იყენებს გაუფასურების 3 დონიან მოდელს, რომელიც დაფუძნებულია ფინანსური აქტივის საწყისი აღიარების შემდგომ მისი საკრედიტო რისკის ზარისხის ცვლილებაზე. ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს კომპანიის მიერ გამოყენებულ გაუფასურების მეთოდს.

I ღონე	II ღონე	III ღონე
(საწყისი აღიარება)	(საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა საწყისი აღიარების შემდეგ)	(გაუფასურებული აქტივი)
12-თვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარავი	არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

გაცემული სესხების საკრედიტო რისკსა და გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

შენიშვნა 26 ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები: რეალური ღირებულებები და სააღრიცხვო კლასიფიკაციები

26.1 რეალური ღირებულებები და სააღრიცხვო კლასიფიკაციები

რეალური ღირებულების გამოთვლის მიზანია განისაზღვროს ის ღირებულება, რაც შეფასების თარიღისათვის შეიძლება მიღებული იქნას აქტივის გაყიდვიდან ან გადახდილი იქნას ვალდებულების დასაფარად ჩვეულებრივი ტრანზაქციის პირობებში ბაზრის მონაწილეთა შორის. მიუხედავად ამ მცდელობისა, რომ რეალურმა ღირებულებამ ასახოს ასეთი თანხა (რაც წინა წინადადებაშია ახსნილი), საოპერაციო გარემოსათვის დამახასიათებელი ჩვეულებრივი განუსაზღვრელობების და შეფასებებში შესაძლო სუბიექტური ფაქტორების არსებობის გამო, არ უნდა ვიგულისხმოთ, რომ რეალური ღირებულება ზუსტად ასახავს იმ თანხას, რაც შეიძლება აქტივის დაუყოვნებელი გაყიდვის შემთხვევაში იქნას მიღებული ან ვალდებულების დაუყოვნებელი დაფარვისთვის შეიძლება იყოს საჭირო.

ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის შეფასებული რეალური ღირებულება დაახლოებით მათი საბალანსო ღირებულების ტოლია. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების რეალური ღირებულება გამოითვლება ფულადი ნაკადების დისკონტირების მეთოდით, რომელიც ეფუძნება მომავალ ფულად ნაკადებს და მსგავსი ინსტრუმენტების დისკონტირების კოეფიციენტს საანგარიშო თარიღისათვის. კომპანია იყენებს შეფასების ფართოდ აღიარებულ მოდელებს ჩვეულებრივი და უფრო მარტივი ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების განსაზღვრად, რომლებიც იყენებენ მხოლოდ თვალსაჩინო საბაზრო მონაცემებს და ხელმძღვანელობის მხრიდან მცირედი დაშვებებისა და შეფასებების გამოყენება სჭირდებათ.

26.2 რეალური ღირებულების იერარქია

კომპანია შემდეგ იერარქიას იყენებს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისათვის:

ღონე 1 ანალოგიური ფინანსური ინსტრუმენტების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე.

ღონე 2 შემაჯავლი მონაცემები გარდა იმისა, რაც პირველ ღონეშია ჩაწერილი და რომლებიც ხელმისაწვდომია როგორც პირდაპირ (ფასები), ასევე ირიბად (ფასებისგან წარმოებული). ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომლებიც შეფასებულია შემდეგი მონაცემების გამოყენებით: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული საბაზრო ფასები მსგავსი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის; კოტირებული ფასები მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის, რაც განიხილება, როგორც ნაკლებად აქტიური; ან შეფასების სხვა მეთოდები, რომლის ფარგლებში ყველა მნიშვნელოვანი შემაჯავლი მონაცემი ხელმისაწვდომია პირდაპირ ან ირიბად საბაზრო მონაცემებიდან გამომდინარე.

ღონე 3 არათვალსაჩინო რესურსები. აღნიშნული კატეგორია შედგება ყველა ინსტრუმენტისგან, რომლის ფარგლებში შეფასების მეთოდიც მოიცავს მონაცემებს, რომლებიც არ ეფუძნება თვალსაჩინო მონაცემებს და ხელმისაწვდომი შემაჯავლი მონაცემები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ ინსტრუმენტის შეფასებაზე. აღნიშნული კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომელთა შეფასება ხდება მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის კოტირებული ფასების საფუძველზე, რომლის ფარგლებში მნიშვნელოვანი არათვალსაჩინო კორექტირებები ან დაშვებებია საჭირო, რათა აისახოს სხვაობები ინსტრუმენტებს შორის.

სს მისო ინტელექსპრესი
ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
თანხები მოცემულია ლარში

შენიშვნა 27 კაპიტალის ადეკვატურობა

მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებს საქართველოს ეროვნული ბანკი უსაზღვრავს კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს. ეროვნული ბანკის მოთხოვნის თანახმად მიკროსაფინანსო ორგანიზაციისთვის კაპიტალის მინიმალური ოდენობა უნდა შეადგენდეს 1 მილიონ ლარს. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სს მისო ინტელექსპრესის სააქციო კაპიტალი არის 1,100,000 ლარი. კომპანია აკმაყოფილებს მინიმალური საწესდებო კაპიტალის მოთხოვნებს.

შენიშვნა 28 დაკავშირებული მხარეები

ზოგადად, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებული მხარეების ტრანზაქციების და ნაშთების დეტალები საანგარიშგებო პერიოდისათვის მოცემულია ქვემოთ:

ნაშთი დაკავშირებულ მხარეებთან 31-დეკ-2019	მიღებული სესხები	საიჯარო ვალდებულებები	გადასახდელი პროცენტი	გაცემული სესხი	სხვა აქტივები
უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრები	-	-	-	119,199	-
სხვა დაკავშირებული მხარეები	460,963	87,221	8,161	304,890	516,100
სულ	460,963	87,221	8,161	424,089	516,100

ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან 2019 წელი	საპროცენტო ხარჯი	გადახდილი სესხის ძირი	გადახდილი პროცენტი	საპროცენტო შემოსავალი	მიღებული პროცენტი	ხელფასის ხარჯი	ლომბარდის მომსახურების ხარჯი
აქციონერები	-	-	-	-	-	23,715	-
უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრები	-	-	-	30,999	31,307	259,678	-
სხვა დაკავშირებული მხარეები	25,041	127,336	12,943	59,433	57,228	236,018	142,376
სულ	25,041	127,336	12,943	90,432	88,535	519,411	142,376

ნაშთი დაკავშირებულ მხარეებთან 31-დეკ-2018	მიღებული სესხები	გადასახდელი პროცენტი	გაცემული სესხი	სხვა აქტივები
უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრები	-	16,094	99,900	-
სხვა დაკავშირებული მხარეები	119,216	1,036	170,087	507,530
სულ	119,216	17,130	269,987	507,530

ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან 2018 წელი	მიღებული პროცენტი	გადახდილი სესხის ძირი	საპროცენტო შემოსავალი	გადახდილი პროცენტი	საპროცენტო ხარჯი	ხელფასის ხარჯი	ლომბარდის მომსახურების ხარჯი
აქციონერები	-	2,585,346	-	-	-	-	-
უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრები	-	-	16,094	-	-	128,129	-
სხვა დაკავშირებული მხარეები	72,489	514,500	210,244	188,137	78,141	72,198	142,376
სულ	72,489	3,099,846	226,338	188,137	78,141	200,327	142,376

შენიშვნა 29 პირობითი ვალდებულებები

29.1 სასამართლო დავები

ბიზნესის ჩვეულებრივი ფუნქციონირების პირობებში კომპანია ჩართულია სასამართლო დავებში იმ კლიენტებთან, რომლებმაც დაარღვიეს სასესხო ხელშეკრულების პირობები. ფინანსური ანგარიშგების თარიღისათვის არ არის ცნობილი კომპანიის წინააღმდეგ აღძრული, შეჩერებული ან სასამართლოში დავის გადატანის რისკის მქონე დავების შესახებ, რამაც შესაძლოა მნიშვნელოვნად იმოქმედოს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე.

შენიშვნა 30 საწარმოს უწყვეტობის განხილვა

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს მენეჯმენტი განიხილავს საწარმოს უწყვეტობასთან დაკავშირებულ საკითხებს, რათა დარწმუნდეს, რომ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა საწარმოს უწყვეტობის პრინციპის საფუძველზე სამართლიანია. მენეჯმენტი მიიჩნევს და დარწმუნებულია, რომ კომპანიის უწყვეტ ფუნქციონირებას საფრთხე არ ემუქრება და არც თვითონ აქვს კომპანიის ლიკვიდაციის ან საქმიანობის მნიშვნელოვანი შეზღუდვის გეგმები.

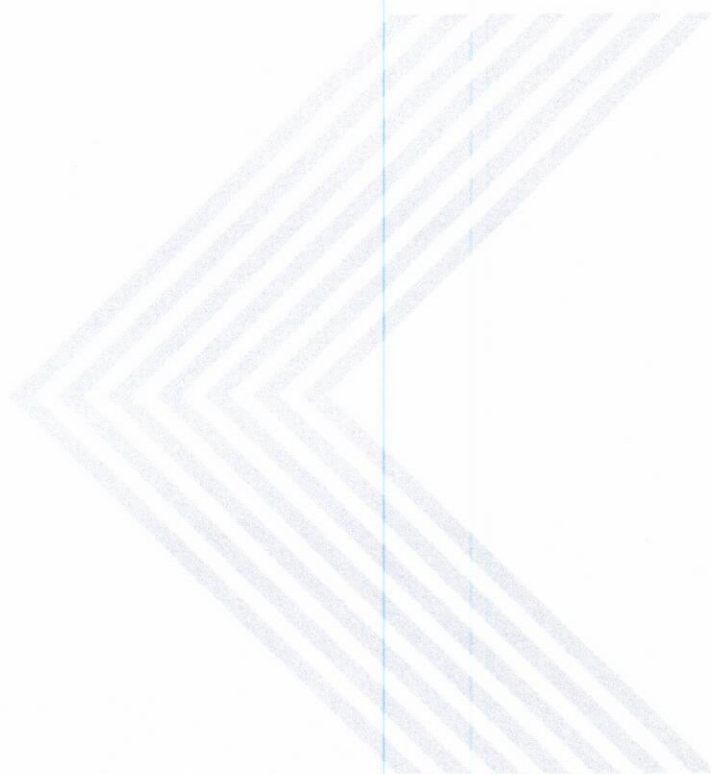
შენიშვნა 31 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2020 წლის დასაწყისში მსოფლიო მწვავე ვირუსული დაავადების კორონავირუსის ("COVID-19") გავრცელების საფრთხის წინაშე დავა. 2020 წლის 11 მარტს მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციამ კორონავირუსთან დაკავშირებით პანდემია გამოაცხადა. შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე საქართველოს მთავრობამ შეიმუშავა რიგი ღონისძიებები, მათ შორის გამოაცხადა საგანგებო მდგომარეობა და კომენდანტის საათი 2020 წლის 11 მარტიდან 22 მაისამდე პერიოდში.

კომპანიის მენეჯმენტის შეფასებით COVID-19-თან დაკავშირებულ რისკებს მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენის მოხდენა არ შეუძლია კომპანიის უნარზე საქმიანობა გააგრძელოს როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ.

გამომდინარე იქიდან, რომ კომპანიის საქმიანობა მეტწილად დამოკიდებულია მის ძირითად მომხმარებელზე და მენეჯმენტს არ შეუძლია შეაფასოს COVID-19-ის გავლენა აღნიშნული მომხმარებლის ლიკვიდურობასა და ფინანსურ მდგომარეობაზე მიმდინარე პერიოდში, კომპანიის მენეჯმენტი ვერ აკეთებს ზუსტ პროგნოზს თუ რა ეფექტი ექნება ამ მოვლენას კომპანიის საქმიანობაზე.

ბალანსის თარიღის შემდგომ ადგილი არ ჰქონია სხვა ისეთ მოვლენებს, რომლებიც გამოიწვევდა დამატებით შესწორებებს და ცვლილებებს მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

მმართველობის ანგარიშგება

ინტელექსპრესი | 2019 წ

შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტი მიზნად ისახავს წარმოაჩინოს სს მისო „ინტელექსპრესის“ ძირითადი მიზნები და ის საორიენტაციო ღირებულებები, რომლებსაც ეფუძნება კომპანიის საქმიანობა. მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს კომპანიის დაარსებიდან განვლილი 14 წლიანი პერიოდის მოკლე აღწერას, ამ მანძილზე არსებული მიღწევებისა და კომპანიის დღევანდელი მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას.

დოკუმენტი აერთიანებს კომპანიის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებებისა და მომხმარებელთათვის შეთავაზებული პროდუქტების შესახებ ინფორმაციას. ამასთანავე, წინამდებარე დოკუმენტი აცნობს მის მკითხველს კომპანიის მიერ დასახულ სამომავლო გეგმებსა და ბიზნესის განვითარების შესახებ ძირითად ხედვას. მმართველობითი ანგარიშგება ასევე შეიცავს ინფორმაციას იმ არსებითი რისკების შესახებ, რომელიც ქმნის ან შესაძლოა შეექმნას წინაღობები ბიზნესის საქმიანობაში და კომპანიის მიერ შემუშავებულ გეგმებს მათი თავიდან აცილებისა და მათთან გამკლავების მიზნით.

დავით თავართქილაძე

გენერალური დირექტორი

სს/მისო ინტელექსპრესი

თარიღი: ივლისი 14, 2020

შესავალი	1
სარჩევი	2
კომპანიის შესახებ	3
კომპანიის საქმიანობის სახე	5
ფულადი გზავნილების განხორციელების მომსახურება.....	5
ვალუტის კონვერტაციის მომსახურება.....	5
საკრედიტო მომსახურება	6
გეოგრაფიული დაფარვის არეალი.....	6
ინფორმაცია ფილიალების შესახებ.....	6
ინფორმაცია კომპანიის ძირითადი პარტნიორების შესახებ	7
კომპანიის წილი ფულადი გზავნილების ბაზარზე.....	8
კომპანიის განვითარების გეგმა.....	9
რისკების მართვა	10
საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ ინფორმაცია.....	12
წარმოებული კვლევები.....	12
Covid-19 -ის გამოწვევები და შესაძლებლობები.....	12
დანართი N1	15

საქმიანობის მიმოხილვა

კომპანიის შესახებ

სააქციო საზოგადოება მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „ინტელექსპრესი“ დაფუძნდა 2006 წლის 28 სექტემბერს. თავდაპირველად კომპანიის ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმად განისაზღვრა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, სააქციო საზოგადოებად გარდაქმნა კი განხორციელდა 2018 წლის 13 თებერვალს.

მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის სტატუსი კომპანიამ მოიპოვა საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტის 2007 წლის 23 მარტის N143 განკარგულების საფუძველზე. აღნიშნული განკარგულების თანახმად, კომპანია დარეგისტრირდა საქართველოს ეროვნულ ბანკში N70307 სარეგისტრაციო ნომრით და გახდა უფლებამოსილი განეხორციელებინა „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლით გათვალისწინებული საქმიანობა.¹

კომპანიის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს სამ ძირითად მიმართულებას: ფულადი გზავნილების, საკრედიტო მომსახურებისა და სავალუტო ოპერაციების განხორციელებას. აღსანიშნავია, რომ კომპანია წარმოადგენს საერთაშორისო ფულადი გზავნილების სისტემა - „ინტელექსპრესის“ საოპერაციო და საპროცესინგო ცენტრს. განვლილი 14 წლიანი პერიოდის მანძილზე მსოფლიოს მასშტაბით უცხოურ ბანკებთან, ფინანსურ ინსტიტუტებსა და საგადახდო სისტემებთან თანამშრომლობის დამყარების საფუძველზე, კომპანიამ შეძლო ფულადი გზავნილების სფეროში საქმიანობის არეალის გაფართოება. დღევანდელი მდგომარეობით ფულადი გზავნილების განმახორციელებელი სისტემა ინტელექსპრესი წარმოადგენილია მსოფლიოს 70-ზე მეტ ქვეყანაში.

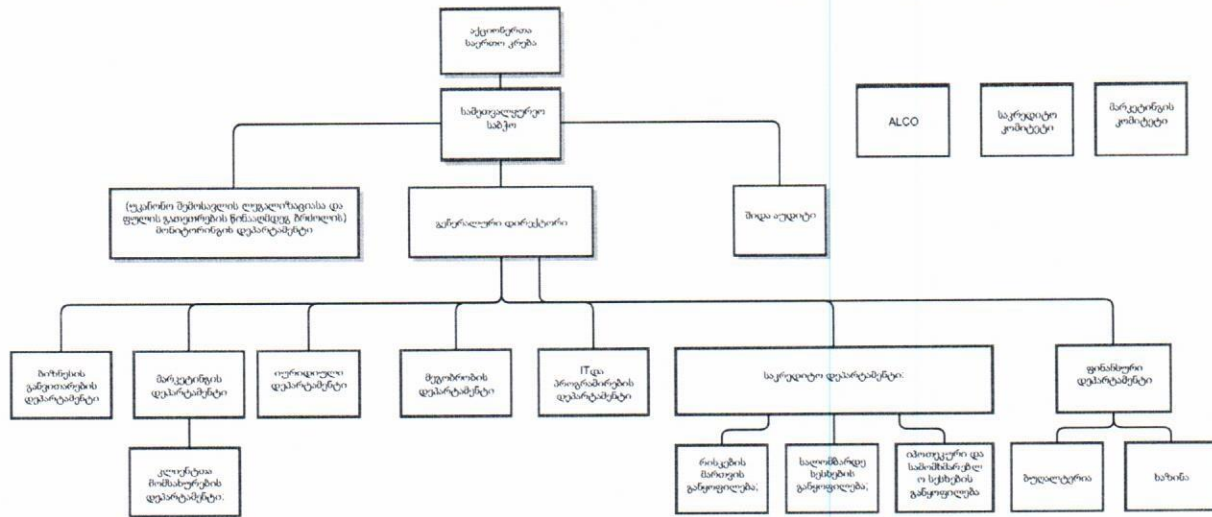
კომპანიას მამოძრავებელ უმთავრეს მიზანს წარმოადგენს ემიგრანტებისთვის და მათი ოჯახის წევრებისთვის ფინანსური სერვისების შეთავაზება.

კომპანიის უმაღლეს მმართველობით ორგანოს წარმოადგენს აქციონერთა საერთო კრება, რომლის კომპეტენციაც მოიცავს კომპანიის არსებით საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღებას. კომპანიის საქმიანობაზე ზედამხედველობას ახორციელებს 3 პირისაგან შემდგარი სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო კომპანიის საქმიანობის ყოველდღიურ მართვას კი გენერალური დირექტორი.²

¹ იხ. დანართი N1

² დეტალური ინფორმაცია მმართველობით ორგანოთა კომპეტენციების შესახებ იხ. კომპანიის წესდებაში, რომელიც ხელმისაწვდომია საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე (<https://napr.gov.ge/>).

კომპანიის შიდა ორგანიზაციული სტრუქტურა

დღესდღეობით ინტელექსპრესის საქართველოში წარმოადგენს საერთაშორისო ფულადი გზავნილების განმახორციელებელ ერთ-ერთ წამყვან სუბიექტს, რომელიც ქვეყნის მასშტაბით 2019 წელს იკავებდა ბაზრის 13%-ს. კომპანია საქართველოს ტერიტორიაზე წარმოდგენილია 19 ფილიალით და აერთიანებს 202 მაღალ კვალიფიციურ თანამშრომელს. კომპანიის მმართველობით პოზიციებს იკავებენ პროფესიონალები, რომელთაც აქვთ საბანკო და ფულადი გზავნილების ინდუსტრიაში მოღვაწეობის 20 წელზე ხანგრძლივი გამოცდილება.

დაფუძნების დღიდან კომპანიის არსებობის 14 წლიანი პერიოდის მანძილზე, ინტელექსპრესმა შეძლო დაემკვიდრებინა ფულადი გზავნილების სფეროში წამყვანი პოზიცია საქართველოს ტერიტორიაზე და გაეფართოვებინა საქმიანობის არეალი ამ დარგში მის ფარგლებს გარეთ.

2006 წელი - ინტელექსპრესის დაფუძნება; საქართველოს ეროვნულ ბანკში რეგისტრაცია და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის სტატუსის მოპოვება;

2007 წელი - ინტელექსპრესის თანამშრომლობა გენერალურ პარტნიორთან - "IntelExpress Payment Institute S.A."

- პარტნიორების ჩართვა დსთ-ს ქვეყნებში: უკრაინა, მოლდავეთი, სომხეთი, რუსეთი, ტაჯიკეთი, უზბეკეთი...

2008 წელი - პარტნიორთა ქსელის გაფართოება ევროპის ქვეყნებში: იტალია, ესპანეთი, რუმინეთი, ჰოლანდია, ბელგია.

2009 წელი - პარტნიორთა ქსელის გაფართოება აზიის ქვეყნებში: ფილიპინები, ინდონეზია, ისრაელი, ეგვიპტე...

- სალომბარდე სესხების ბაზარზე შესვლა

2010 წელი - აქტიურად შესვლა დიდ ბრიტანეთის ბაზარზე, პარტნიორ "Tabori Transfer Ltd"-სთან თანამშრომლობით.

- პარტნიორთა ქსელის გაფართოება შორეულ აღმოსავლეთში: ჩინეთი, მონღოლეთი, ვიეტნამი...

2011 წელი - საქართველოს ბაზარზე არსებული კომერციული ბანკების მეშვეობით იპოთეკური სესხების ბაზარზე შესვლა

- უკრაინის ეროვნული ბანკის მიერ საერთაშორისო საგადახდო სისტემად რეგისტრაცია

2012 წელი - სომხურ ბაზარზე მოქმედ 13 ბანკთან თანამშრომლობის დამყარება

2013 წელი - დასავლეთ ევროპის 5 საგადახდო სისტემასთან თანამშრომლობის დამყარება

- იპოთეკური სესხების ბაზარზე საკუთარი კაპიტალით შესვლა

2015 წელი - MasterCard-ის სისტემის ძირითადი წევრის სტატუსის მოპოვება

- უკრაინის ეროვნული ბანკის მიერ საერთაშორისო საგადახდო სისტემის რეგისტრაციის განახლება

2016 წელი - საქართველოს მასშტაბით ფილიალების გახსნა

2017 წელი - ყაზახეთის ეროვნული ბანკის მიერ საერთაშორისო საგადახდო სისტემად რეგისტრაცია

2018 წელი - უკრაინაში „მნიშვნელოვანი საგადახდო სისტემის“ სტატუსის მინიჭება

კომპანიის საქმიანობის სახე

ფულადი გზავნილების განხორციელების მომსახურება

კომპანიამ ფულადი გზავნილების სფეროში საქმიანობის განხორციელება დაიწყო 2007 წელს ეროვნულ ბანკში მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად რეგისტრაციის შემდგომ. კომპანია მომხმარებელს სთავაზობს ფულადი გზავნილების განხორციელებას:

- საერთაშორისო დონეზე;
- ლოკალურ დონეზე.

ინტელექსპრესი, როგორც საგადახდო სისტემა საერთაშორისო ფულადი გზავნილის განხორციელებისას ახდენს:

- ფიზიკური პირისგან მიღებული საგადახდო დავალების საფუძველზე ფულადი გზავნილის შესრულებას მიმღები ფიზიკური პირის სასარგებლოდ. პარტნიორი საგადახდო სისტემისაგან გამოგზავნილი ფულადი გზავნილის განაღდება;
- გამგზავნი აგენტის ფუნქციის შეთავსებას, რა დროსაც ფულადი გზავნილი სისტემა ინტელექსპრესის მეშვეობით ეგზავნება პარტნიორ საგადახდო სისტემას მისი განაღდების მიზნით.

ვალუტის კონვერტაციის მომსახურება

კომპანია მომხმარებელს ვალუტის კონვერტაციის სერვისს სთავაზობს 2007 წლიდან ამ მხრივ, აღსანიშნავია, რომ ინტელექსპრესი წარმოადგენს ბლუმბერგის სავაჭრო სისტემის მონაწილე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციას. აღნიშნული კომპანიას აძლევს შესაძლებლობას ივაჭროს ფინანსური ინსტიტუტების ძირითად სავაჭრო პლატფორმაზე დამოუკიდებლად და შესაბამისად, შესთავაზოს მომხმარებელს ვალუტის კონვერტაციისათვის კონკურენტული პირობები. 2019 წლის განმავლობაში ინტელექსპრესმა განახორციელა 35-ზე მეტი ვალუტის კონვერტაცია. ვალუტის კონვერტაციის სფეროში კომპანია მომხმარებელს სთავაზობს:

- *სალაროს ოპერაციებს* - აღნიშნული მომსახურება მოიცავს კომპანიის ფილიალებში მომხმარებლის მოთხოვნის თანახმად ვალუტის მყისიერ კონვერტაციას კომპანიაში არსებული კომერციული კურსის შესაბამისად;
- *ორვალუტიანი ფულადი გზავნილი (Transfer Exchange)* - მოც. პროდუქტი წარმოადგენს ერთგვარ ჰიბრიდულ პროდუქტს, რომელიც აერთიანებს როგორც ვალუტის კონვერტაციის, ასევე ფულადი გზავნილის მომსახურებას. ორვალუტიანი ფულადი გზავნილის განხორციელების შემთხვევაში, კომპანია მომხმარებლის მითითების შესაბამისად ახდენს ფულადი თანხის სასურველ ვალუტაში კონვერტაციასა და კონვერტირებული თანხის გზავნილის მიმღებ სუბიექტზე გაცემას.

საკრედიტო მომსახურება

ინტელექსპრესი მიკრო დაკრედიტების ბაზარს შეუერთდა 2009 წელს. კომპანიამ თავდაპირველად საკრედიტო მომსახურება დაიწყო მომხმარებელთათვის სალომბარდე სესხების შეთავაზებით. დღევანდელი მონაცემებით, სალომბარდე სესხები კომპანიის საკრედიტო პორტფელის 50%-ს შეადგენს.

2011 წელს კომპანიამ ერთ-ერთ წამყვან ქართულ ბანკთან თანამშრომლობით დაიწყო იპოთეკური სესხების გაცემა. დასახელებული იპოთეკური სესხების გაცემის პროცესში ინტელექსპრესი წარმოდგენდა შუამავალ რგოლს ბანკსა და კომპანიის ერთგულ მომხმარებელს შორის. 2014 წლიდან კომპანიამ იპოთეკური სესხების გაცემა დაიწყო საკუთარი რესურსით.

იპოთეკურ დაკრედიტებას კომპანია სთავაზობს ფულადი გზავნილის მომხმარებელ პირებს მათ მიერ განხორციელებული ფულადი გზავნილების ისტორიაზე დაყრდნობით. იპოთეკური სესხის განაცხადის დეტალური შესწავლა/ანალიზი ხორციელდება კომპანიაში დასაქმებული მაღალ-კვალიფიციური საკრედიტო ოფიცრების მიერ, ხოლო საბოლოო გადაწყვეტილება იპოთეკური სესხების გაცემის შესახებ მიიღება გენერალური დირექტორის, კომპანიის საკრედიტო და იურიდიული განყოფილებების უფროსებისაგან დაკომპლექტებული საკრედიტო კომიტეტის მიერ.

საკრედიტო მომსახურების კუთხით კომპანია მომხმარებელს სთავაზობს შემდეგ პროდუქტებს:

- სალომბარდე სესხები - სწრაფი, მოკლე-ვადიანი სესხის სახე, რომლის უზრუნველყოფაც ხორციელდება ძვირფასი ლითონებით (უმეტესწილად ოქროთი) დამზადებული ნაკეთობებით;
- იპოთეკური სესხები - უძრავი ქონების შეძენის, რემონტისა თუ სამომხმარებლო მიზნობრივობით გაცემული გრძელვადიანი სესხის სახე, რომლის უზრუნველყოფაც ხორციელდება უძრავი ქონებით.

გეოგრაფიული დაფარვის არეალი

ინტელექსპრესი გეოგრაფიული დაფარვის არეალი ამ დროისთვის მოიცავს ევროპის, აზიის, ჩრდილოეთ და სამხრეთ ამერიკისა და აფრიკის რიგ ქვეყნებს. ჯამში 70-ზე მეტი ქვეყნის ბაზარზე არის წარმოდგენილი პირდაპირ ან პარტნიორების ქსელის სახით.

ინფორმაცია ფილიალების შესახებ

ინტელექსპრესი საქართველოს მასშტაბით საქმიანობას 2019 წელს ახორციელებდა 19 ფილიალისა და სერვის ცენტრის მეშვეობით. კომპანიის ფილიალები წარმოდგენილია: თბილისში, ქუთაისში, გორში, რუსთავში, ბათუმში, თელავში, ზუგდიდში, ახალქალაქსა და ზესტაფონში. ფილიალები მომხმარებელს მომსახურებას სთავაზობენ ყოველდღე სამუშაო საათებში, ხოლო აქტიურ ზონებში კი 24 საათიან რეჟიმში.

ინტელექსპრესი აქტიურად თანამშრომლობს საქართველოს ბაზარზე მოქმედ ისეთ კომერციულ ბანკებსა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებთან, როგორებიცაა: სს „თიბისი ბანკი“; სს „საქართველოს ბანკი“; სს „ლიბერთი ბანკი“; სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“; სს „ბაზის ბანკი“; სს „ტერაბანკი“; სს „ქართუ ბანკი“; სს „სილქ როუდ ბანკი“; სს. კრედო ბანკი; სს მისო „კრისტალი“; შპს მისო „სმარტ ფინანსი“; სს მისო „მიკრო ბიზნეს კაპიტალი“ და სხვა.

აღსანიშნავია, რომ საქართველო სრულად ცენტრალიზებულია, რაც ნიშნავს, რომ კომპანიის მომხმარებელს აქვს შესაძლებლობა გაანადგოს ფულადი გზავნილი საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული იმ 650 წერტილიდან ნებისმიერში, რომელშიც წარმოდგენილია სისტემა საკუთარი ფილიალებისა თუ პარტნიორების მეშვეობით.

Figure 1 ინტელექსპრესის სერვისის ხელმისაწვდომია

ინფორმაცია კომპანიის ძირითადი პარტნიორების შესახებ

ინტელექსპრესის საქმიანობა ძირითადად მოიცავს პარტნიორი კომპანიებთან წარმატებულ თანამშრომლობას. ინტელექსპრესის ძირითადი პარტნიორები წარმოდგენილები არიან: საბერძნეთში, დიდ ბრიტანეთში და იტალიაში. დასახელებულ ქვეყნებში არსებულ კომპანიებს შორის გაფორმებულია სტრატეგიული თანამშრომლობის შესახებ ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც ფუნდამენტურ საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღება ხორციელდება ერთობლივად.

საბერძნეთი

ინტელექსპრესის გენერალურ პარტნიორ კომპანიას წარმოადგენს საბერძნეთში დაფუძნებული IntelExpress Payment Institution S.A. ეს უკანასკნელი რეგისტრირებულია საბერძნეთის ეროვნული ბანკის მიერ და ფლობს ავტორიზებული საგადახდო ინსტიტუტის ლიცენზიას (Authorized Payment Institution), რომელიც ანიჭებს კომპანიას უფლებამოსილებას განახორციელოს საგადახდო (მათ შორის, ფულადი გზავნილის) მომსახურება ევრო-კავშირის მასშტაბით. IntelExpress Payment Institution S.A. საბერძნეთში საქმიანობას ახორციელებს 7 საკუთარი ფილიალისა და აგენტების მეშვეობით და დღევანდელი მონაცემებით, საბერძნეთის ფულადი გზავნილების ბაზარზე იკავებს მოწინავე რიგებს, Western Union-თან და Money Gram-თან ერთად. საბერძნეთის ცენტრალურ ბანკში მოპოვებული ლიცენზია

ინტელექსპრესს აძლევს უფლებამოსილებას განახორციელოს საგადახდო საქმიანობა სრულიად ევროკავშირის ტერიტორიაზე.

დიდი ბრიტანეთი - IntelExpress UK

2010 წლიდან ინტელექსპრესი თანამშრომლობს დიდ ბრიტანეთში რეგისტრირებულ მცირე საგადახდო ინსტიტუტის სტატუსის მქონე კომპანიასთან (SPI) - "Tabori Transfer LTD", რომელიც წარმოადგენს საბერძნეთში რეგისტრირებული - IntelExpress Payment Institution S.A.-ის უცხოურ აგენტს და შესაბამისად, დიდ ბრიტანეთში ფლობს იმავე უფლებამოსილებებს საგადახდო მომსახურების განხორციელების კუთხით, რასაც ზემოაღნიშნული ბერძნული კომპანია. "Tabori Transfer LTD" დიდ ბრიტანეთში წარმოდგენილია 3 ფილიალით, რომლებიც მდებარეობს ლონდონის სტრატეგიულ ზონებში/რეგიონებში.

იტალია - IntelExpress Italy

ინტელექსპრესის პარტნიორი იტალიაში არის კომპანია "Inex Express Srl", რომელიც ასევე წარმოადგენს საბერძნეთში რეგისტრირებული "IntelExpress Payment Institution S.A."-ის უცხოურ აგენტს და შესაბამისად, იტალიაში ფლობს იმავე უფლებამოსილებებს საგადახდო მომსახურების განხორციელების კუთხით, რასაც ზემოაღნიშნული ბერძნული კომპანია. ინტელექსპრესის წარმომადგენლობა იტალიაში მდებარეობს ქალაქ ბარში, რომელიც იტალიის მასშტაბით მიიჩნევა ქართველი ემიგრანტების მიერ ერთ-ერთ ყველაზე დასახლებულ ქალაქად.

ინტელექსპრესი მისი პარტნიორებისა და აგენტების მეშვეობით ასევე წარმოდგენილია ევროპის მრავალ სხვა ქვეყანაში, კერძოდ: ესპანეთში, ბელგიაში, ჰოლანდიაში, შვეიცარიაში, შვედეთში, პორტუგალიაში, გერმანიაში, დანიაში, ბულგარეთში, ჩეხეთსა და რუმინეთში.

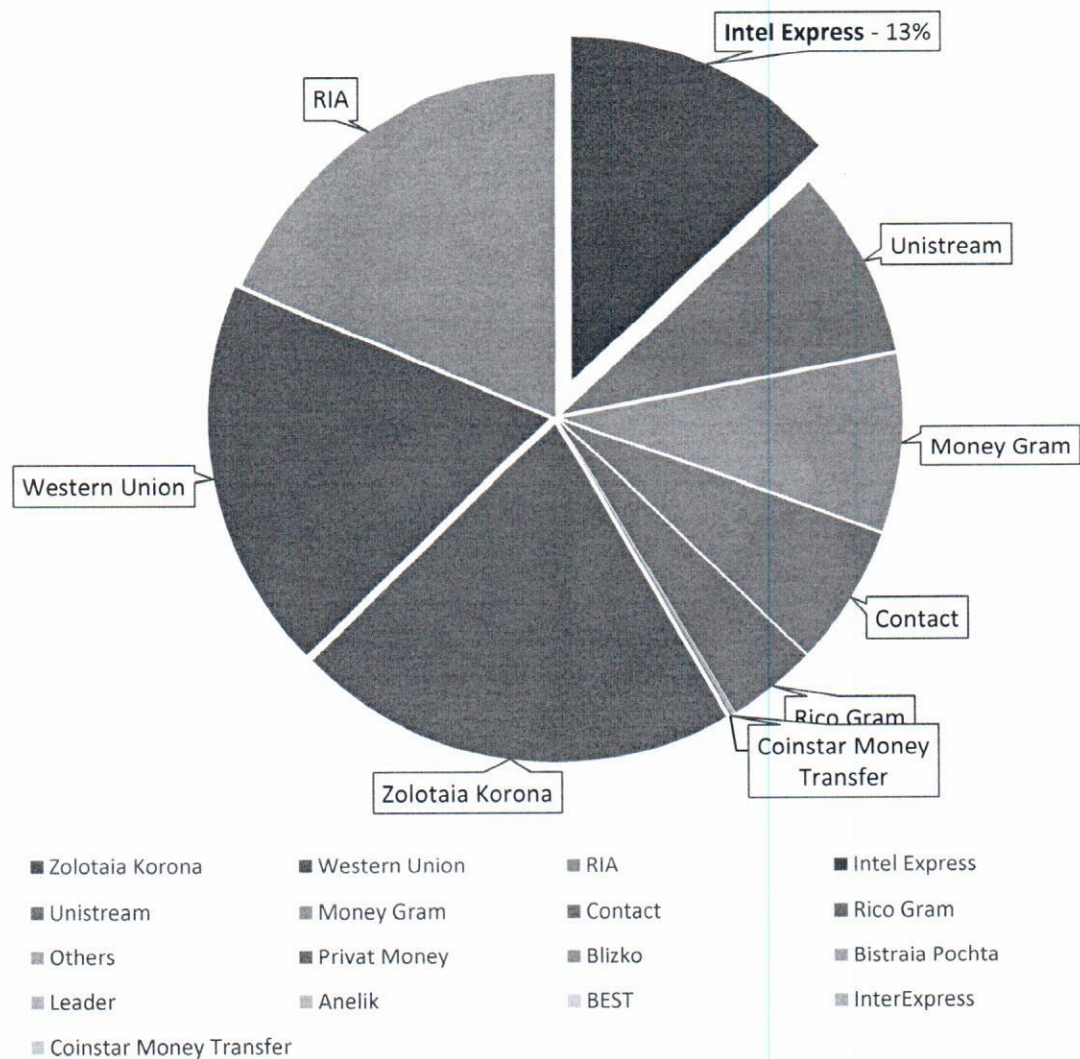
ინტელექსპრესი აქტიურად თანამშრომლობს უკრაინაში, სომხეთში, მოლდავეთში, ყაზახეთში, ტაჯიკეთსა და რუსეთში არსებულ ბანკებთან და საგადახდო ინსტიტუტებთან.

კომპანია პარტნიორების მეშვეობით ასევე წარმოდგენილია შორეულ აღმოსავლეთში, კერძოდ, ფილიპინებში, ბანგლადეშში, პაკისტანსა, ინდონეზიაში და სხვა.

კომპანიის წილი ფულადი გზავნილების ბაზარზე

ფულადი გზავნილების ბაზრის ამსახველ სტატისტიკური მონაცემების გამოქვეყნება ხორციელდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ყოველთვიურად. მოცემული სტატისტიკური მონაცემების თანახმად 2019 წლის მანძილზე ინტელექსპრესის წილი საქართველოს ფულადი გზავნილების ბაზარზე ვარირებდა 12.3%-სა და 14%-ს შორის.

Remittance market share

კომპანიის განვითარების გეგმა

რამდენადაც ფულადი გზავნილების სფეროში კომპანიის მომხმარებელთა უმეტეს ნაწილს წარმოადგენენ საქართველოდან, ყოფილი დსთ-სა და შორეული აზიის ქვეყნებიდან ოჯახის შესანახად უცხოეთში წასული ემიგრანტები, ინტელექსპრესის საქმიანობის ძირითადი მიმართულება მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია მიგრაციის ტენდენციებსა და საერთაშორისო ეკონომიკურ განვითარებაზე. საერთაშორისო ფულადი გზავნილების კუთხით, კომპანია აქცენტს აკეთებს ევროპის, ჩრდილოეთ ამერიკის ქვეყნებიდან, დსთსა და შორეულ აზიაში ფულად გზავნილებზე.

მიგრაციის ტენდენციები

საქართველოსა და უკრაინის მიგრაციის მახასიათებლები მნიშვნელოვნად ემსგავსება ერთმანეთს. ორივე ქვეყანამ დაახლოებით ერთსა და იმავე პერიოდში მიიღო ვიზალიბერალიზაცია, რასაც შედეგად

მაღალი ალბათობით მოჰყვება აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში საქართველოსა და უკრაინის მოსახლეობის გადინება. ასევე, პოლიტიკურ სარბიელზე რუსეთსა და უკრაინა - საქართველოს შორის არსებულმა დამაბუღელმა მდგომარეობამ გამოიწვია ამ უკანასკნელი სახელმწიფოების მოსახლეობის რუსეთში ემიგრირებული ნაწილის გადანაწილება ევროპის სხვადასხვა ქვეყანაში, რომელთა ტერიტორიაზეც ჩვენი სისტემა საკმაოდ ფართოდაა წარმოდგენილი პარტნიორების მეშვეობით. ამასთანავე, აღსანიშნავია, რომ სისტემა ინტელექსპრესის ძირითად კონკურენტებს ამ უკანასკნელ ქვეყნებში წარმოადგენენ რუსული სისტემები, რომელთაც შედარებით უჭირთ ევროპაში ადგილის დამკვიდრება.

ბაზრის ანალიზი ცხადჰყოფს, რომ მაღალია ფულადი გზავნილების ბაზარზე რუსეთის წილის შემცირების ტენდენცია და ამ წილის ევროპის ქვეყნებზე, კერძოდ: საბერძნეთზე, იტალიაზე, გერმანიაზე, ესპანეთსა და პოლონეთზე გადანაწილება. დღევანდელი მდგომარეობით, მსგავსი სიტუაციაა მოლდოვაშიც. ეს უკანასკნელი ქვეყნები წარმოადგენენ ევროპის სწორედ იმ ქვეყნებს, სადაც სისტემა ინტელექსპრესი გეგმავს აქტიურად განვითარდეს უახლოესი 2 წლის განმავლობაში.

ამასთანავე, ევროპის ქვეყნების გარდა მიგრაციის ტენდენციები შეინიშნება თურქეთში, გაერთიანებულ სამეფოებსა და ისრაელში, სადაც ჩვენი სისტემა აწარმოებს მოლაპარაკებებს სხვადასხვა სისტემასთან და უახლოეს მომავალში ელოდება ფულადი გზავნილების ნაკადების ზრდას.

ზემოთ ნაჩვენები უკრაინისა და საქართველოდან მიგრაციის ტენდენციების გარდა, დაახლოებით იგივე არეალს მოიცავს მოლდოვა-სომხეთის მიგრაციული არეალიც. უშუალოდ ეს ოთხი სახელმწიფოც გამოირჩევა ურთიერთ მიგრაციული ნაკადებით, რაც ინტელექსპრესის სისტემის განვითარებისთვის ნოყიერ ნიადაგს ქმნის. სისტემა ოთხივე ქვეყანაში პირდაპირ და ცენტრალიზებული სახით არის წარმოდგენილი და ერთ-ერთ სტრატეგიულ ნაწილს წარმოადგენს ამ ბაზარებზე წამყვანი პოზიციების დაკავება.

გარდა ამისა ინტელექსპრესი ავითარებს და აუმჯობესებს შორეული აზიის მიმართულებით დაფარვის და სერვისის არეალს. ამჟამად ინტელექსპრესით თანხის გაგზავნა შესაძლებელია: ფილიპინებში, ნეპალში, ბანგლადეშში, ინდონეზიაში, პაკისტანში და შრი ლანკაში.

ონლაინ პლატფორმა

21-ე საუკუნე ციფრული საუკუნეა. ინტელექსპრესი 2020 წლისთვის გეგმავს სწრაფი ონლაინ ფულადი გზავნილების მომსახურების დაწერგვას და ევროპის ქვეყნებში ახალი ბაზრების ათვისებას. დღევანდელი მდგომარეობით, მთლიანი ფულადი გზავნილების ბაზრის დაახლოებით 5% ირიცხება ონლაინ ფულად გზავნილებზე, თუმცა უახლოეს წლებში მეტად სავარაუდოა აღნიშნული მაჩვენებლის რადიკალურად გაზრდა. ამ კუთხით მნიშვნელოვანია, ინტელექსპრესის გენერალური პარტნიორის მიერ მოპოვებული საგადახდო ინსტიტუტის ევროპული ლიცენზია, რომელიც აძლევს კომპანიას საშუალებას ბრენდის ქოლგის ქვეშ განახორციელოს/მიიღოს ონლაინ გადახდები ევროპის მასშტაბით.

რისკების მართვა

ინტელექსპრესის საქმიანობა დაკავშირებულია სხვადასხვა სახის რისკებთან, რომელთა გაანალიზებაზე, შეფასებასა და მინიმუმამდე დაყვანის უზრუნველყოფაზეც კომპანია ზრუნავს

გამუდმებით. კომპანიის წინაშე არსებული ძირითადი რისკები მოიცავს: საკრედიტო, ლიკვიდობის, საოპერაციო, სამართლებრივსა და სისტემურ რისკებს.

საკრედიტო რისკი

მთავარი საკრედიტო რისკი, რომლის წინაშეც ინტელექსპრესი დგას წარმოადგენს პარტნიორების/აგენტების მიერ კომპანიის წინაშე არსებული დაუფარავი ვალდებულებების არსებობა. საკრედიტო რისკის კონტროლი ხორციელდება კომპანიის რისკების დეპარტამენტის მიერ, პარტნიორების/აგენტების ფინანსურ ანგარიშგებათა ყოველწლიური შესწავლის/ანალიზისა და მათი მდგომარეობიდან გამომდინარე შესაბამისი ლიმიტებისა და ვალდებულებათა მაქსიმალური ზღვრების დაწესების საფუძველზე. აღნიშნული ლიმიტებისა და ზღვრების გადახედვა (გაზრდა/შემცირება), ისევე როგორც ანგარიშსწორებების სიხშირე შესაძლოა შეიცვალოს არსებული მაჩვენებლების საფუძველზე.

ლიკვიდობის რისკი/ფულადი ნაკადების რისკები

ინტელექსპრესი მართავს დღიური ლიკვიდობის პოზიციებს და რისკებს იმისათვის, რომ დროულად შეასრულოს საგადასახადო და საანგარიშსწორებო ვალდებულებები, როგორც ნორმალურ ასევე სტრესულ გარემოში, და უზრუნველყოს საგადასახადო და საანგარიშსწორებო სისტემების შეუფერხებელი ფუნქციონირება. საქართველოს ეროვნული ბანკი, როგორც მარეგულირებელი, აკონტროლებს ინტელექსპრესის ლიკვიდობის პოზიციებს. 2019 წელს, მიკროსაფინანსებისთვის დაწესებული მინიმალური ლიკვიდობის კოეფიციენტი გახლდათ 25%, ხოლო ინტელექსპრესის ლიკვიდობის კოეფიციენტი წლის ბოლოს 70% გახლდათ. საოპერაციო რისკების კონტროლი ხდება მენეჯმენტის სხვადასხვა დონეებზე და საგანგებო სიტუაციებში (2008წ ომი, პარტნიორი სისტემის გაკოტრება 2014 წელს და ა.შ.). იკრიბება საოპერაციო რისკების კომიტეტი და ხდება პრობლემის განხილვა და კონკრეტული გადაწყვეტილებების მიღება.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკების მნიშვნელობა წინა პლანზე კომპანიისათვის ბოლო პერიოდში წამოიწია. საოპერაციო რისკები თავის თავში აერთიანებს, როგორც ტექნიკურ რისკებს (პროგრამულ და ქსელურ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ), ისე ფორს-მაჟორულ სიტუაციებს. მსგავსი რისკების მინიმიზაციისათვის ინტელექსპრესს შემუშავებული აქვს ე.წ. „Business continuity plan“, ანუ გეგმა თუ როგორ უნდა იმოქმედოს კომპანიამ ზოგადად და უშუალოდ სისტემა ინტელექსპრესმა ასეთი საშიშროებების დადგომის შემთხვევაში (მაგ.: ომი, ბუნებრივი სტიქია თუ სხვა).

სამართლებრივი რისკი

საქართველოს საკანონმდებლო სივრცეში, განსაკუთრებით ბოლო პერიოდში, შეინიშნება საფინანსო სექტორში განხორციელებული ძირეული ცვლილებები, რომლებიც ხორციელდება ახალი საკანონმდებლო აქტების შემუშავებისა თუ საკანონმდებლო ცვლილებების საფუძველზე. სამართლებრივი რისკები თავის თავში აერთიანებს საკანონმდებლო ცვლილებებითა და მარეგულირებელი ორგანოების მიერ შემუშავებული ახალი რეგულაციებით კომპანიაზე ახალი მოთხოვნებისა და შეზღუდვების გავრცელებას. ეს უკანასკნელი აერთიანებს შესაბამის ნებართვებთან

დაკავშირებულ საკითხებს, საკრედიტო სფეროში საფინანსო სექტორისათვის შემუშავებულ შეზღუდვებსა და ა.შ.

საკანონმდებლო რეგულაციების ცვლილების საკითხი სულ უფრო მეტად გახდება აქტუალური, რაც საქართველო დაუახლოვდება ევროკავშირში არსებულ სტანდარტებს. ამ მხრივ მოსალოდნელია რეგულაციების რაოდენობისა და მათ მიერ მოწესრიგებული არეალის გაფართოება, განსაკუთრებით უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისა და ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის, პერსონალურ მონაცემთა და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის სფეროში. შესაბამისად, ინტელექსპრესის იურიდიული სამსახური, აქტიურად ადევნებს თვალყურს არა მხოლოდ ქართულ, არამედ ასევე შესაბამის ევროპულ საკანონმდებლო აქტებს და წარმატებულად ახერხებს უზრუნველყოს ახალი რეგულაციებით დადგენილ მოთხოვნებთან კომპანიის საქმიანობის შესაბამისობა. აქვე ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ახალი რეგულაციები ახალ ბიზნეს შესაძლებლობებსაც იძლევა კომპანიისთვის.

საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ ინფორმაცია

2019 წლის განმავლობაში კომპანიამ, გაანალიზა ფინანსური მდგომარეობა და პრივილეგირებული აქციების მფლობელთან შეთანხმებით მიიღო გადაწყვეტილება გამოესყიდა საკუთარი გამოშვებული პრივილეგირებული აქციები 100 000 ლარის ოდენობით. 2019 წლის ბოლოსათვის გამოშვებული პრივილეგირებული აქციების მოცულობა შეადგენს 100 000 ლარს.

წარმოებული კვლევები

2019 წლის მე-3 კვარტალში ჩატარდა საბერძნეთის ბაზარზე პაკისტანის მიმართულებით ფულადი გზავნილების ბაზრის კვლევა. ჩატარდა ბაზრის ანალიზი, მოცულობის შესწავლა და არსებული ინფორმაციის ჩადრმავებული კონტენტ ანალიზი. გარდა ამისა გამოიკითხა პაკისტანური წარმოშობის კომპანიის მოქმედი მომხმარებელთა ბაზა, რათა დაგვედგინა პაკისტანური კომუნის წევრებისთვის დამახასიათებელი საერთო ჩვევები ფულად გზავნილებთან მიმართებაში.

2019 წლის მე-4 კვარტალში შესწავლილ იქნება მოქმედ მომხმარებელთა შორის ლოიალურობის მაჩვენებელი. მიზანი იყო დაგვედგინა რამდენად ლოიალურია ჩვენი მომხმარებელი ჩვენი სერვისებისა და ბრენდის მიმართ. კვლევისთვის მოხდა როგორც მომხმარებელთა შიდა ბაზების რაოდენობრივი ანალიზი, ასევე გამოიკითხა მომხმარებელთა ორი დამოუკიდებელი ჯგუფი.

გარდა ამისა ყოველკვარტალურად, მუდმივ რეჟიმში რაოდენობრივი მონაცემების გამოყენებით ხორციელდება ბაზრის შესწავლა. კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე კომპანია რეაგირებს ბაზარზე არსებულ მოთხოვნებზე ახალი ან გაუმჯობესებული შეთავაზებებით.

Covid-19 -ის გამოწვევები და გატარებული ღონისძიებები

2020 წლის პანდემიამ, სერიოზული გამოწვევის წინაშე დააყენა როგორც საქართველო ისე მთელი მსოფლიო. ინტელექსპრესი შეძლებისდაგვარად გამართულად შეხვდა ვირუსის გავრცელებას, და სწრაფ რეჟიმში უმტკივნეულოდ მოახერხა ახალ რეალობაზე გადაწყობა

ფილიალების მუშაობა

ქვეყანაში ვირუსთან დაკავშირებული მოვლენების განვითარების პირველივე დღიდან საფუძვლიანად განემარტა ინტელექსპრესის თითოეულ თანამშრომელს ის მაღალი საზოგადოებრივი მნიშვნელობა რაც ამ პერიოდში ფინანსურ ინსტიტუტებზე მოდის. ასევე, სრულ შემადგენლობას კარგად ესმის თუ რამდენი ემიგრანტის ოჯახია დამოკიდებული ფულად გზავნილებზე, და შესაბამისად სრული შემართებითა და უსაფრთხოების ზომების მაქსიმალური დაცვით არცერთი დღე არ შეჩერებულა ინტელექსპრესის ფილიალების მუშაობა.

საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ოპერატორებს და მოლარეებს, კლიენტების მომსახურება უწევთ ბრონირებული მინის მიღმა, რაც ამცირებს ინფიცირების რისკებს. დამატებით, უწყვეტ რეჟიმში მარაგდებიან ფილიალები სადებიზინფექციო ხსნარებით, ხელთათმანებით, პირბადეებით და ა.შ. ასევე, ფილიალებში გამოკრულია საინფორმაციო განცხადებები და დისტანციის განმსაზღვრელ წებოვანი ლენტები.

კომენდატი საათის პერიოდში შემცირდა ძირითადი ფილიალების სამუშაო საათები. ფილიალებში ოპერატორები დაყოფილი არიან ორ ჯგუფად და მუშაობენ მონაცვლეობით სხვადასხვა დღეს (ისე რომ ერთმანეთთან არ უწევთ შეხება), რაც ამცირებს ორივე ჯგუფის ერთდროული დაინფიცირების შანსებს.

Back office

12 მარტს კომპანიამ დაიწყო ბექ ოფისის სრულად დისტანციურ მუშაობაზე გადაყვანა და ერთ კვირაში (45 ადამიანი) მუშაობდა სრულად დისტანციურად. მათ შორის ქოლ-ცენტრი უწყვეტ რეჟიმში.

ტექნიკურად გამოიყენება დაცულ VPN კავშირები პროგრამებთან წვდომისთვის, ხოლო ონლაინ შეხვედრების პლატფორმებს - საკონფერენციო ზარებისთვის (G Suite Business გამოყენებით). როგორც კომპანიის დაკვირვებებიდან და კვლევებიდან ჩანს დისტანციური რეჟიმი უარყოფითად არ ასახულა გუნდის მუშაობაზე, პირიქით რიგ შემთხვევებში დადებითადაც კი აისახა

ბექ-ოფისის დისტანციურად გამართული მუშაობა ნიშნავს, რომ საქართველოში ფილიალების დახურვის შემთხვევაშიც კი (ყველაზე მძიმე შემთხვევაში), ინტელექსპრესი, როგორც საერთაშორისო ფულადი გზავნილების სისტემა შეძლებს გამართულად ფუნქციონირების გაგრძელებას.

თანამშრომლების ანაზღაურება

ფიქსირებულ ხელფასზე მყოფ ყველა თანამშრომელს შეუნარჩუნდა სრული ხელფასი, ხოლო ცვლადი ხელფასის მქონე თანამშრომლების, დღიური ნორმა გაორმაგდა.

ვირუსთან დაკავშირებული რისკები

ინტელექსუალური ძირითადი საქმიანობა ფულადი გზავნილებია, რომელიც დამოკიდებულია ბევრ სხვა ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენებზეც. მათ შორის: საბერძნეთზე, დიდ ბრიტანეთზე, იტალიაზე, კვიპროსზე და სხვა. ფინანსური ინსტიტუტები ყველგან აგრძელებენ მუშაობას. კომპანია აცნობიერებს იმას, რომ ემიგრანტების ძირითადი დასაქმების სფეროებს სერიოზული საფრთხე შეიძლება შეექმნათ, შესაბამისად ფულადი გზავნილების მიმართულებით მოსალოდნელია მოკლევადიანი კლება, თუმცა სავარაუდოა რომ მდგომარეობა დროულად აღდგება.

მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონი

(2018 წლის 26 სექტემბერის მდგომარეობით)

მუხლი 4

4.1 მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია უფლებამოსილია განახორციელოს მხოლოდ შემდეგი საქმიანობა:

ა) იურიდიული და ფიზიკური პირებისათვის მიკროსესხების, მათ შორის, სამომხმარებლო, სალომბარდო, იპოთეკური, არაუზრუნველყოფილი, ჯგუფური და სხვა სესხების (კრედიტების) გაცემა; ამ მიზნით საკრედიტო საგადახდო ბარათის გამოშვება;

ბ) ინვესტირება სახელმწიფო და საჯარო ფასიან ქაღალდებში;

გ) ფულადი გზავნილების განხორციელება;

დ) სადაზღვევო აგენტის ფუნქციის შესრულება;

ე) მიკროდაკრედიტებასთან დაკავშირებული საკონსულტაციო მომსახურების გაწევა;

ვ) სესხების (კრედიტების) მიღება რეზიდენტი და არარეზიდენტი იურიდიული და ფიზიკური პირებისაგან;

ვ1) „საგადახდო სისტემისა და საგადახდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „38“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული აგენტის ფუნქციის შესრულება;

ვ2) ამ პუნქტის „ა“-„ვ1“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობის განსახორციელებლად ქონების იჯარით გაცემა;

ზ) იურიდიული პირების საწესდებო კაპიტალის წილების ფლობა, რომელთა ჯამური ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს ამ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის საწესდებო კაპიტალის 15%-ს;

თ) საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა ფინანსური მომსახურებები და ოპერაციები: მიკროლიზინგი, ფაქტორინგი, ვალუტის გადაცვლა, თამასუქების, ობლიგაციების გამოშვება, რეალიზაცია, გამოსყიდვა და ამ ფინანსურ მომსახურებებთან და ოპერაციებთან დაკავშირებული სხვა ოპერაციები.